

नेपालमा सर्वाधिक बिक्री हुने राष्ट्रिय दैनिक

ekantipur.com

कान्तिपुर

वर्ष ३४ अंक १७५ काठमाडौं

२७ साउन २०८३ बुधवार श्रावण कृष्णपक्ष औसौ

नेपाल संवत् ११४६

राष्ट्रिय संस्करण

KANTIPUR, Nepali National Daily, Wednesday, August 12, 2026

पृष्ठ १०

१० रूपैयाँ

सरकारी स्वास्थ्य संस्थामै अत्यावश्यक खोप र औषधि अभाव

- सरकारले खरिद प्रक्रिया अघि बढाउन नसक्दा पाउनै छाड्यो सर्पदंशविरुद्धको औषधि
- महिनौदेखि आइरन चक्की नहुँदा गर्भवती, सुत्केरी तथा किशोरीमा रक्तअल्पताको जोखिम
- रेबिजविरुद्धको खोप गतसाता मात्र आपूर्ति, वितरण हुन बाँकी

■ अर्जुन पौडेल (काठमाडौं)

सरकारले लामो समयसम्म खरिद प्रक्रिया अघि नबढाउँदा सरकारी स्वास्थ्य संस्थामा अत्यावश्यक खोप, औषधि र स्वास्थ्य सामग्रीको चरम अभाव देखिएको छ। औषधि नभएको कारण सर्पले ठोकेका विरामीको ज्यानसमेत जोखिममा परेको छ। गर्भवती, सुत्केरी तथा किशोरीका लागि रक्तअल्पता कम गर्न दिइने अत्यावश्यक आइरन चक्कीसमेत महिनौदेखि सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूमा छैनन्।

यसअघि महिनौसम्म देशव्यापी रूपमै अभाव रहेको रेबिजविरुद्धको खोप गत साताको अन्त्यतिर मात्र आपूर्ति गरिएको छ। बागमती प्रदेशका अधिकांश सरकारी स्वास्थ्य संस्थामा सर्पदंशका औषधि र आइरन चक्की नभएको महिनौ बितिसकेको छ। केन्द्र सरकारले आपूर्ति गर्न नसकेपछि अन्य प्रदेश सरकार र स्थानीय तहले आफै खरिद गरेर आइरन चक्की बाँड्ने पर्याप्त रूपमा उपलब्ध गराउन नसकिएको उनीहरूको भनाइ छ। सर्पदंशको औषधिको अभाव भने सबै प्रदेशमा छ।

जापानी इन्सेफ्लाइटिसको संक्रमण बढ्दो छ। जापानी इन्सेफ्लाइटिसबाट एक महिना अघिमा ९ जनाको ज्यान गइसकेको छ भने अन्य ३७ जना संक्रमित छन्। बाँकी पृष्ठ ९▶

काठमाडौंको नयाँबानेश्वरस्थित सिभिल अस्पतालमा मंगलबार उपचार गर्न टिकट काट्नेको भीड।

तस्विर : दीपक केसी/कान्तिपुर

प्रहरीले फेरि माग्यो फोन ट्यापिङको अधिकार

पहिले राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागलाई फोन ट्यापिङ अधिकार दिन खोज्दा नागरिक स्वतन्त्रता र व्यक्तिगत गोपनीयताको हकमा असर पर्ने भन्दै सर्वत्र विरोध भएपछि रोकिएका थियो, अहिले प्रहरीले अनुसन्धानका लागि भन्दै 'कल इन्टरसेप्सन' अधिकार मागेको छ

■ गौरव पोखरेल (काठमाडौं)

नेपाल प्रहरीले अपराध अनुसन्धानका लागि भन्दै सरकारसँग 'कल इन्टरसेप्सन' को अधिकार मागेको छ। यो अधिकार पाए प्रहरीले व्यक्तिको फोन कुराकानी 'रियल टाइम' मै सुन्न सक्छन्।

प्रहरी प्रवक्ता अभिनारायण काफ्लेले प्रहरीको रणनीतिक योजनामै कल इन्टरसेप्सनको विषय समेटिएको बताए। 'जो व्यक्ति जघन्य अपराधमा संलग्न छन् वा फरार छन्, उनीहरूको कोसँग के कुरा भइरहेको छ भन्ने सुन्नुपर्ने हुन सक्छ,' उनले कान्तिपुरसँग भने, 'त्यसैले प्रहरी अनुसन्धानलाई प्रविधिमैत्री बनाउनका लागि रणनीतिक योजना तयार गरेर गृह मन्त्रालयलाई जाहेर गरेका छौं।'

विगतमा देशको एक मात्र गुप्तचरी निकाय राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग (राअवि) लाई यही अधिकार दिन खोजिएको थियो। एमाले र तत्कालीन माओवादी एकतावाट बनेको नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका अध्यक्ष केपी शर्मा ओली नेतृत्वको सरकारका बेला २०७६ सालमा राष्ट्रिय सभामा दर्ता गरिएको 'नेपाल विशेष सेवा विधेयक' मा पहिलो पटक यो विषय समेटिएको थियो। बाँकी पृष्ठ ९▶

जघन्य अपराधमा संलग्न व्यक्तिको कोसँग के कुरा भइरहेको छ, सुन्नुपर्ने हुन सक्छ, प्रहरी अनुसन्धानलाई प्रविधिमैत्री बनाउन योजना तयार गरेर गृह मन्त्रालयलाई जाहेर गरेका छौं

● अभिनारायण काफ्ले
प्रहरी प्रवक्ता

इन्टरसेप्सन गर्नुअघि गैरप्रहरी, गैरसैनिक र गैरगुप्तचरबाट अनुमति लिने व्यवस्था गर्न सकिन्छ, अदालतको अनुमति अनिवार्य गर्न सकिन्छ, मापदण्ड स्पष्ट नगरे दुरुपयोगको जोखिम रहन्छ

● सतीशकृष्ण खरेल
वरिष्ठ अधिवक्ता

BYD

CIMEX INC.

THE ALL NEW GENERATION

BYD ATTO 2
ESSENTIAL VARIANT

ALL NEW
BYD ATTO 3
2026

BYD ATTO 1
WITH 360°CAMERA

CIMEX INC. PVT. LTD.
Naxal, Kathmandu
01-5970733
9802396101

BANÉPA: 9849769643 | BHAIHAWA: 9857088804 | BHAKTAPUR: 9802356481 | BIRATNAGAR: 9820730353 | BIRGUNJ: 9802814200 | BIRTAMODE: 9852646446
BUTWAL: 9857088803 | CHITWAN: 9801368497 | DAMAK: 9852646446 | DANG: 9766682137 | DHANGADI: 9702859480 | DHARAN: 9802600808
ITAHARI: 9802600808 | JANAKPUR: 9844039594 | LAHAN: 9844039594 | LALITPUR: 9801981537 | NEPALGUNJ: 9704422222 | POKHARA: 9802853085
SOALTEEMODE: 9801355666

समकक्षता प्रणालीमा सुधारका सर्त

किरञ्जन पराजुली

(पराजुली रसायनशास्त्रका प्राध्यापक तथा नेपाल केमिकल सोसाइटीका पूर्वअध्यक्ष हुन्)

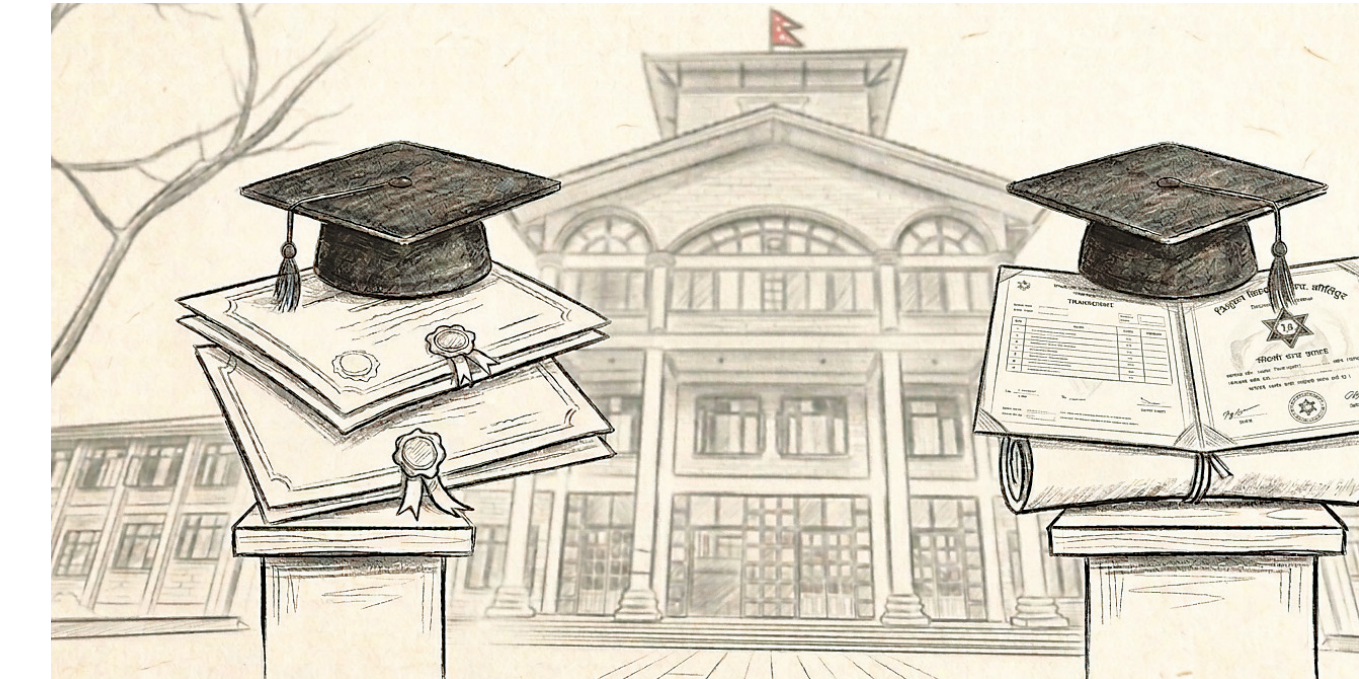
हरेक वर्ष एक लाखभन्दा बढी नेपाली विद्यार्थी उच्च शिक्षाका लागि ७० भन्दा बढी देशमा जाने गरेका छन् । यस्तो अवस्थामा विदेशी विश्वविद्यालयबाट प्राप्त शैक्षिक योग्यताको समकक्षता केवल प्रशासनिक प्रक्रिया मात्र नभई नेपालको मानव पूँजी विकास, ब्रम्ह बजार तथा उच्च शिक्षा प्रणालीको विश्वसनीयतासँग प्रत्यक्ष रूपमा जोडिएको सार्वजनिक नीतिको विषय पनि हो । यसर्थ, नेपालको समकक्षता प्रणालीलाई आधुनिक बनाउनुपर्ने आवश्यकता खडाैएको छ ।

केही समयअगाडि त्रिभुवन विश्वविद्यालयले भारतका चार विश्वविद्यालयबाट प्राप्त ११४ वटा शैक्षिक प्रमाणपत्रको कमकक्षता रद्द गर्ने निर्णय गरेपछि यो विषय सार्वजनिक चासोको केन्द्रमा आएको छ । त्रिभुवन विश्वविद्यालयका अनुसार भारतका अदालत तथा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगले अवैधानिक ठहर गरेका संस्थाबाट प्राप्त शैक्षिक योग्यतालाई मान्यता दिन नसकिने भएकाले यस्तो निर्णय गरिएको हो । अर्कोतर्फ, सम्बन्धित आवेदकहरूले भने आफूहरूले अध्ययन गरेको समयमा ती विश्वविद्यालयहरू वैधानिक रहेको दाबी गरेका छन् । यद्यपि उक्त दाबी पुष्टि हुन बाँकी छ ।

यसैबीच, विदेशी विश्वविद्यालयको सम्बन्धनमा नेपालमा सञ्चालित केही कलेजहरूले विदेशमा सञ्चालित तीनवर्षे स्नातक कार्यक्रमलाई नेपालमा चारवर्षेसम्म तथा एकवर्षे स्नातकोत्तर कार्यक्रमलाई दुई वर्षेसम्म प्रस्तुत गर्दै कार्यक्रम सञ्चालन गरेको आरोप पनि सार्वजनिक भएको छ । यसरी अध्ययन पूरा गरेका विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेका शैक्षिक योग्यतालाई त्रिभुवन विश्वविद्यालय, काठमाडौँ विश्वविद्यालयलगायतका विश्वविद्यालयबाट मान्यता नपाएको अवस्था पनि देखिएको छ । यी परिदृश्यहरूले एउटा गम्भीर कानुनी तथा नीतिगत प्रश्न उठाएका छन् । कुनै विश्वविद्यालय वा शैक्षिक संस्था सम्यक्रममा खारेज, प्रतिबन्धित वा अर्को संस्थामा समायोजन हुन सक्छ । तर समकक्षता निर्धारण गर्दा विद्यार्थीले अध्ययन गरेको अवधिमा सम्बन्धित संस्था उक्त देशमा वैधानिक थियो वा थिएन भन्ने तथ्यलाई प्राथमिक आधार बनाइनुपर्छ । किनकि सामान्य कानुनी सिद्धान्तअनुसार ऐन, नियम वा प्रशासनिक निर्णयलाई भूतप्रभावी रूपमा लागू गरिँदैन । त्यसैले यस्ता विषयमा कानुनी स्पष्टता, तथ्यगत परीक्षण, प्रक्रियागत निष्पक्षता तथा प्रत्येक प्रकरणको वक्तुगत मूल्यांकन अपरिहार्य हुन्छ ।

त्यसैगरी, विदेशी विश्वविद्यालयको सम्बन्धनमा नेपालमा सञ्चालित केही कलेजहरूले समकक्षताका लागि स्नातक तथा स्नातकोत्तर तहमा तोकिएका न्यूनतम शैक्षिक मापदण्ड–विशेषगरी आवश्यक क्रेडिट आवर, पाठ्यवस्तु तथा सिकाइ उपलब्धि– पूरा गराएका छन् वा छैनन् भन्ने विषयको वैज्ञानिक तथा वस्तुनिष्ठ मूल्यांकन आवश्यक देखिन्छ । समकक्षताको निर्णय केवल अध्ययन अवधिको नाम वा डिग्रीको शीर्षकका आधारमा नभई सम्बन्धित कार्यक्रमको वास्तविक शैक्षिकस्तर, गुणस्तर तथा नेपालको उच्च शिक्षा प्रणालीसँगको सामञ्जस्यका आधारमा हुनुपर्छ ।

चालु आर्थिक वर्षदेखि विदेशी उच्च शैक्षिक योग्यताको समकक्षता निर्धारण गर्ने जिम्मेवारी विश्वविद्यालय अनुदान आयोगलाई दिइएको छ । यसअघि यो जिम्मेवारी त्रिभुवन विश्वविद्यालयले निर्वाह गर्दै आएको थियो । तर संस्था परिवर्तन मात्र पर्याप्त हुँदैन । समकक्षता प्रणालीको विश्वसनीयता स्पष्ट मापदण्ड, पारदर्शी प्रक्रिया, विषयगत विशेषज्ञता, समयबद्ध सेवा तथा उत्तरदायी निर्णयमा निर्भर हुन्छ । यी आधारभूत पक्षमा

तस्विर : एआई

समकक्षताको उद्देश्य विदेशी प्रमाणपत्रलाई नेपाली उपाधिसँग तुलना गर्नु मात्र होइन, विश्वका विभिन्न शिक्षा प्रणालीबाट प्राप्त योग्यताको गुणस्तर, सिकाइ उपलब्धि तथा शैक्षिकस्तरलाई निष्पक्ष, वैज्ञानिक र अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासअनुसार मूल्यांकन गर्नु पनि हो ।

सुधार नभएसम्म संस्था फेरिए पनि विद्यार्थीले भोग्ने समस्या यथावत् रहनेछन् । त्रिभुवन विश्वविद्यालयले दुई सयभन्दा बढी विषयगत समितिमाफँत समकक्षतासम्बन्धी जटिल विषयहरूको मूल्यांकन गर्दै आएको थियो । विश्वविद्यालय अनुदान आयोगमा त्यस्तो संरचना उपलब्ध नदेखिएकाले विषयगत विशेषज्ञता कसरी सुनिश्चित गर्ने भन्ने प्रश्न महत्त्वपूर्ण छ । समकक्षताको उद्देश्य विदेशी प्रमाणपत्रलाई नेपाली उपाधिसँग तुलना गर्नु मात्र होइन, विश्वका विभिन्न शिक्षा प्रणालीबाट प्राप्त योग्यताको गुणस्तर, सिकाइ उपलब्धि तथा शैक्षिकस्तरलाई निष्पक्ष, वैज्ञानिक र अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासअनुसार मूल्यांकन गर्नु पनि हो । त्यसैले आजको आवश्यकता कुनै एक निर्णय वा विवादमा सीमित नरही नेपालको समग्र समकक्षता प्रणालीलाई समयानुकूल बनाउने दिशामा केन्द्रित हुनु हो ।

समस्या नियममा मात्र होइन, प्रक्रियामा पनि
विदेशबाट अध्ययन गरेर फर्किएका विद्यार्थीहरूले वर्षौंदेखि समकक्षता प्रक्रिया हिलो, भन्फटिलो र कम पारदर्शी भएको गुनासो गर्दै आएका छन् । समकक्षता निर्धारणमा हुने हिलाइका कारण उनीहरूको रोजगारी, अनुसन्धान तथा थप शैक्षिक यात्रासमेत प्रभावित हुने गरेको छ । आवेदन दर्तापछि फाइल कुन चरणमा पुगेको छ भन्ने जानकारी नपाइने, एउटै कागजात पटक-पटक मागिने, फरक निकायबाट फरक व्याख्या आउने तथा निर्णयका लागि निश्चित समयसीमा नहुनेजस्ता समस्या अर्कै बिचमान छन् ।

यद्यपि समकक्षता प्रक्रियामा हुने सम्पूर्ण हिलाइ नेपालभित्रको प्रशासनिक प्रक्रियाका कारण मात्र हुने होइन । विदेशी विश्वविद्यालय वा सम्बन्धित निकायबाट प्रमाणपत्र प्रमाणीकरण गराउन एकदेखि दुई महिना, कतिपय अवस्थामा त्यसभन्दा बढी समयसमेत लाग्न सक्छ । तर नेपालभित्रको प्रक्रिया सकेसम्म डिजिटल, पारदर्शी, समयबद्ध र सेवामुखी हुनुपर्छ । साथै, समकक्षता पनि मूलतः दुई प्रकारका हुन्छन्– उपाधि समकक्षता र ‘कोर्स-टु-कोर्स’ समकक्षता । अन्तर्राष्ट्रिय समकक्षता प्रदान गर्ने

संस्थाहरूले समेत ‘कोर्स-टु-कोर्स’ समकक्षताको मूल्यांकनका लागि प्रायः एकदेखि दुई महिना समय लिने गरेको देखिन्छ । अर्को चुनौती समकक्षता निर्धारणका मापदण्ड स्पष्ट नहुनु हो । एउटै प्रकृतिका शैक्षिक योग्यतामा ‘फरक-फरक’ निर्णय भएका समाचार सार्वजनिक भएका छन् । यसको अर्थ सबै निर्णय गलत थिए भन्ने होइन, तर मूल्यांकनका आधार, विषयगत समितिको तर्क तथा निर्णयका कारण सार्वजनिक नगरिँदा विगतमा प्रणालीप्रति अविश्वास बढेको हो । समकक्षता प्रणाली गुणस्तर नियन्त्रणको संयन्त्र मात्र होइन, सार्वजनिक सेवा पनि हो । गुणस्तरहीन शैक्षिक कार्यक्रमलाई मान्यता नदिनु जति आवश्यक छ, अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड पूरा गरेका शैक्षिक योग्यतालाई अनावश्यक प्रशासनिक जटिलतामा नराख्नु पनि त्यत्तिकै आवश्यक छ ।

समय होइन, सिकाइ उपलब्धिको मूय
नेपालमा समकक्षतासम्बन्धी अधिकांश बहस अध्ययन अवधिमा केन्द्रित हुने गरेको छ । तर आज विश्वका अधिकांश विश्वविद्यालय ‘क्रेडिट प्रणालीमा’ आधारित छन् । विद्यार्थीले कति वर्ष अध्ययन गर्‍यो भन्ने भन्दा उसले आवश्यक क्रेडिट, अध्ययन भार, सिकाइ उपलब्धि, अनुसन्धान तथा कार्यक्रमले अपेक्षा गरेका शैक्षिक नतिजा पूरा गर्‍यो वा गरेन भन्ने आधारमा उपाधि प्रदान गरिन्छ ।

विदेशमा एउटै शैक्षिक कार्यक्रम फरक-फरक समयमा पूरा गर्न सकिन्छ । अतिरिक्त शैक्षिक सत्र, स्थानान्तरण गरिएका क्रेडिट वा बढी पाठ्यभारमार्फत विद्यार्थीहरूले आवश्यक शैक्षिक मापदण्ड पूरा गर्न सक्छन् । यही कारणले आधुनिक उच्च शिक्षामा अध्ययन अवधिभन्दा सिकाइ उपलब्धि र योग्यताको स्तरलाई बढी महत्त्व दिने अभ्यास स्थापित भएको छ । नेपालको समकक्षता मूल्यांकन पनि क्रमशः यही सिद्धान्तमा आधारित हुनुपर्छ । अध्ययन अवधि विचारणीय पक्ष अवश्य हुन सक्छ, तर त्यसलाई निर्णायक मापदण्ड बनाइनु हुँदैन । यसै सन्दर्भमा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको ‘एकेडेमिक क्रेडिट बैक निर्देशिका, २०८२’ ले स्वदेश तथा विदेशमा आर्जित

क्रेडिट सन्ध्य र अधिकतम ५० प्रतिशतसम्म स्थानान्तरण गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ । यसले अध्ययन अवधिभन्दा क्रेडिट र सिकाइ उपलब्धिलाई महत्त्व दिने दिशामा नेपालको उच्च शिक्षा प्रणाली अघि बढेको संकेत गर्छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासबाट नेपालले के सिक्न सक्छ ?
विद्यार्थीहरूको अन्तर्राष्ट्रियकरण बढेसँगै धेरै देशहरूले विदेशी योग्यताको मूल्यांकनका लागि स्पष्ट राष्ट्रिय योग्यता ढाँचा तथा पारदर्शी मापदण्ड विकास गरेका छन् । ‘वर्ल्ड एजुकेसन सर्भिसेज’ र ‘एजुकेसनल केरेन्सियल इम्भालुएटर्स’ लगायतका संस्थाहरूले विश्वविद्यालयको मान्यता, शैक्षिक कार्यक्रमको स्तर, प्रवेश योग्यता, शैक्षिक क्रेडिट, अध्ययन भार तथा सिकाइ उपलब्धिका आधारमा मूल्यांकन गर्छन् । ‘वर्ल्ड एजुकेसन सर्भिसेज’ ले वार्षिक शैक्षिक प्रणालीमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयको १०० पूर्णांकको पाठ्यक्रमलाई ३.५ क्रेडिट बराबरको समकक्षता प्रदान गरेको पाइन्छ ।

छिमेकी भारतमा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगले उच्च शिक्षाको नियमन गर्छ भने विदेशी योग्यताको समकक्षता निर्धारण ‘एसोसिएसन अफ इन्डियन युनिभर्सिटीज’ ले गर्छ । युरोपमा बोलोनिया प्रक्रिया, युरोपियन क्वालिफिकेसन्स फ्रेमवर्क तथा इनिक-नारिक नेटवर्कले योग्यताको तुलना र मान्यतालाई सहज बनाएका छन् । सन् २०११ मा युनेस्कोले पारित गरेको ‘उच्च शिक्षासम्बन्धी योग्यताको मान्यतासम्बन्धी विश्वव्यापी महासन्धि’ ले विदेशी योग्यताको निष्पक्ष, पारदर्शी र वैज्ञानिक मूल्यांकनलाई प्रोत्साहन गरेको छ । नेपालको समकक्षता प्रणाली पनि क्रमशः यिनै अन्तर्राष्ट्रिय सिद्धान्तसँग समायोजित हुँदै जान आवश्यक छ ।

विदेशी विश्वविद्यालयहरूमा चारवर्षे स्नातक कार्यक्रमहरू सामान्यतया १२० देखि १५० क्रेडिटका हुन्छन् । आवश्यक क्रेडिट समयभन्दा अगावै पूरा गर्ने विद्यार्थीहरूले तीन वर्षमै स्नातक उपाधि हासिल गर्न सक्ने व्यवस्था धेरै देशहरूमा प्रचलित छ । तर नेपालमा समकक्षता प्रदान गर्दा अनिवार्य रूपमा चार वर्ष अध्ययन गरेको हुनुपर्ने अभ्यासका कारण विदेशी शैक्षिक कार्यक्रम पूरा गरेका धेरै विद्यार्थीहरू अनावश्यक तनाव र प्रशासनिक

जंगली फल : पोषण, जीविकोपार्जन र दिगो विकासका आधार

बबिता पौडेल

हरिदत्त अढरार्इ

(पौडेल ‘सेन्टर फर नेचुरल एन्ड अप्लाइड साइन्सेस काठमाडौँ’ की प्रमुख तथा अनुसन्धान निर्देशक हुन् भने अढरार्इ केन्द्रीय वनस्पति विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालयका प्रोफेसर हुन्)

जंगली खानयोग्य फलहरू प्राकृतिक रूपमा जंगल तथा अन्य प्राकृतिक वासस्थानमा पाइने, खेती नगरिएका जैविक स्रोत हुन् । विशेषगरी ग्रामीण, आदिवासी तथा जनजाति समुदायको दैनिक आहार, परम्परागत उपचार पद्धति र सांस्कृतिक अभ्यासमा यी फलको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । यी फलहरू विभिन्न रूपमा उपभोग गरिन्छन् । यी फलहरू ताजा खानुका साथै अचार, रस, जाम, क्यान्डी र अन्य स्थानीय परिकारमा प्रयोग गरिन्छन् । वैकल्पिक खाद्य तथा परम्परागत औषधिको रूपमा समेत प्रयोग हुने यस्ता फलले आहार विविधता, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा र ग्रामीण तथा आदिवासी समुदायको जीविकोपार्जनमा योगदान पुर्‍याउँदै आएका छन् । साथै, यी फलहरू स्थानीय समुदायका सांस्कृतिक परम्परा, रीतिरिवाज र चाडपर्वसँग पनि घनिष्ठ रूपमा जोडिएका छन् ।

विभिन्न वैज्ञानिक अध्ययनहरूले यस्ता फलहरू भिटामिन, खनिज तत्व, प्राकृतिक चिनी, फाइबर, एन्टिअक्सिडेन्ट तथा अन्य स्वास्थ्यवर्द्धक जैविक सक्रिय (बायोएक्टिभ)- फिनोलिक, फ्लाभोनोइड जस्ता तत्वका उर्कष्ट स्रोत भएको पुष्टि गरेका छन् । यी यौगिकहरूले तनाव कम गर्ने, रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउन र दीर्घरोगको जोखिम घटाउन सहयोग गर्न वैज्ञानिक प्रमाणहरू निरन्तर प्रकटिँदै भइरहेका छन् । मधुमेह नियन्त्रण, जीवाणुविरुद्धको प्रभावलगायत औषधीय गुणका कारण यी फलहरू स्वास्थ्यवर्द्धक खाद्य (फड्सनल फुड), न्यूट्रास्यूटिकल (औषधीय गुणयुक्त खाद्य) तथा नयाँ औषधी विकासका लागि सम्भावनायुक्त प्राकृतिक स्रोत बन्दै आएका छन् ।

विश्वभर बृद्ध जनसंख्या बढ्दै जानु, मधुमेह, उच्च रक्तचाप, मुटुरोग, क्यान्सर तथा मोटोपन जस्ता नसर्ने

रोगहरू द्रुत रूपमा विस्तार हुनु तथा जीवनशैलीमा आएको परिवर्तनका कारण प्राकृतिक तथा वनस्पतिमा आधारित स्वास्थ्यवर्द्धक खाद्य पदार्थको माग निरन्तर बढिरहेको छ । अर्कोतर्फ, कुपोषण, सूक्ष्म पोषक तत्वको कमी तथा असन्तुलित आहार अर्भै पनि चुनौतीकै रूपमा छन् ।

आज विश्वभर ‘खाद्य नै औषधि’ भन्ने अवधारणाले तीव्र महत्त्व पाइरहेको छ । औषधि सेवनभन्दा रोग लाग्ने नदिने स्वस्थ जीवनशैली र पोषणयुक्त आहारतर्फ मानिसको आकर्षण बढ्दै गएको छ । यस्तो अवस्थामा पोषणयुक्त, प्राकृतिक तथा स्थानीय खाद्य स्रोतको पहिचान र उपयोग राष्ट्रिय आवश्यकता बनेको छ ।

विशेषगरी कोरोना महामारीपछि प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त पोषण र रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउने खाद्य पदार्थप्रति मानिसहरूको आकर्षण उल्लेखनीय रूपमा बढेको छ । फलस्वरूप, विश्वव्यापी न्यूट्रास्यूटिकल र स्वास्थ्यवर्द्धक खाद्य (फड्सनल फुड) को बजार तीव्र गतिमा विस्तार भइरहेको छ । ‘फस्युचर माइंट इनसाइट्स इंक’ का विश्व न्यूट्रास्यूटिकल बजारको आकार सन् २०२२ मा ३५.७ र २०२५ मा ४६३.५ अर्ब अमेरिकी डलर रहेको थियो । यसैगरी यसको आकार सन् २०३५ सम्म ७६.२ अर्ब अमेरिकी डलर पुग्ने अनुमान गरिएको छ ।

विश्व बजारमा भारतले वनस्पतिमा आधारित स्वास्थ्यवर्द्धक खाद्य पदार्थ तथा न्यूट्रास्यूटिकल उत्पादनको विकासमा उल्लेखनीय प्रगति गरिरहेको छ । तर नेपालमा पर्याप्त प्राकृतिक स्रोत हुँदाहुँदै पनि यी फलको दिगो उपयोग, उच्च मूल्यका स्वास्थ्यवर्द्धक खाद्य पदार्थ र न्यूट्रास्यूटिकल उत्पादनको व्यवसायीकरणमा अर्पित ध्यान दिन सकिएको छैन ।

नेपाल जैविक विविधताले सम्पन्न देश हो । विश्वको कुल भूभागको अत्यन्त सानो हिस्सा ओगटेको भए पनि यहाँ पाइने जैविक विविधता विश्वमै उल्लेखनीय मानिन्छ । यहाँ ४०० भन्दा बढी जंगली खानयोग्य वनस्पति पाइन्छ, जसमध्ये २६५ भन्दा बढी प्रजाति जंगली खानयोग्य फलका छन् । यी फलहरू तराईदेखि उच्च हिमाली क्षेत्रसम्म प्राकृतिक रूपमा फैलिएका छन् । नेपालमा भएका विभिन्न एकोटोपान्क्तिक अध्ययनहरूले खाद्य सुरक्षा, पोषण, औषधीय उपयोग तथा सांस्कृतिक परम्परामा जंगली खानयोग्य फलहरूको महत्त्वपूर्ण योगदान रहेको देखाएका छन् । तर विडम्बना, यस्ता बहुमूल्य प्राकृतिक सम्पदाप्रति हाम्रो चासो अपेक्षाकृत कम छ । नेपालका ग्रामीण समुदायले पुस्तौंदेखि लप्पी, अमला, काफल, चुत्रो, कटुस, जामुन, भक्कम्जो, ऐखेलु, भुटुक, किन्चु, बडहर, तिजु, अमारी, फडेर,

प्युठामा काफल बेच्ने महिला ।

फाइल तस्विर : कान्तिपुर

धाकल, बयरलगायतका जंगली फलहरू संकलन गरी विभिन्न रूपमा उपभोग गर्दै आएका छन् । पछिल्ला वर्षहरूमा स्थानीय समुदायले यस्ता केही फल जंगलबाट संकलन गरी बजारमा बिक्री गर्न थालेका छन् भने केही फलबाट घरेलु तथा साना उद्योगमार्फत उच्च मूल्यका स्वास्थ्यवर्द्धक खाद्य पदार्थ तथा अन्य उत्पादन पनि सफलतापूर्वक तयार गरेका छन् । लप्सी, अमला, चिउरी र सी-बकथोन यसका उल्लेखनीय उदाहरण हुन् । यद्यपि यी प्रयासहरू अर्भै सीमित छन् र औपचारिक कृषि तथा खाद्य प्रणालीसँग प्रभावकारी रूपमा जोडिन सकेका छैनन् । यति धेरै सम्भावना हुँदाहुँदै पनि यी फलहरू अर्भै पनि ओभरलमा परेका छन् । यिनको उपयोग मुख्यतः ग्रामीण तथा दुरगम क्षेत्रका समुदायमा सीमित छ भने राष्ट्रिय नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरूमा पनि यिनले अपेक्षित प्रार्थमिकता पाएका छैनन् । हालसम्म भएका अधिकांश अध्ययनहरू परम्परागत उपयोग र जैविक विविधतामा केन्द्रित छन् । तर पोषणीय गुण, औषधीय प्रभाव, रासायनिक संरचना, संरक्षण, भ्यालु चेन, बजार विकास तथा व्यवसायीकरणका विषयमा अर्भै विस्तृत अनुसन्धान आवश्यक छ । नेपालमा रहेका यस्ता बहुमूल्य सम्पदालाई वैज्ञानिक रूपमा पुष्टि गर्ने उद्देश्यले हाल केही प्रयास थालिएका छन् । त्रिभुवन विश्वविद्यालय, केन्द्रीय वनस्पति विभागमा नेपालमा पाइने

जंगली खाद्य फलहरूको पोषण, फाइटोकेमिस्ट्री तथा जैविक सक्रियताको विस्तृत अनुसन्धान सञ्चालन भइरहेको छ । यस अनुसन्धानलाई त्रिभुवन विश्वविद्यालय, रेक्टर कार्यालयअन्तर्गतको अनुसन्धान निर्देशनालयले आर्थिक सहयोग प्रदान गरेको छ । नेपाली विश्वविद्यालयमा आफ्नै देशका प्राकृतिक स्रोतहरूको वैज्ञानिक मूल्यांकनतर्फ भइरहेको यस्तो प्रयासले भविष्यका अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तनका लागि महत्त्वपूर्ण आधार तयार गर्नेछ, भन्नेमा आशावादी हुन सकिन्छ ।

यस अनुसन्धानअन्तर्गत मध्यदेखि पश्चिम नेपालसम्मका विभिन्न जिल्लाबाट संकलित करिब १०० प्रजातिका जंगली खाद्य फलको पोषण, एन्टिअक्सिडेन्ट, मधुमेह नियन्त्रण क्षमता, खनिज तथा भिटामिनको मात्रा तथा जीवाणुविरुद्धका गुणको वैज्ञानिक अध्ययन भइरहेको छ । प्रारम्भिक नतिजा उद्घाटनजनक देखिएका छन् ।

यी फलहरूमा उल्लेखनीय मात्रामा भिटामिन, फलाम, पोटاسियम र म्यांगानिजजस्ता आवश्यक पोषक तत्व पाइएका छन् । यसैगरी केही फलमा उच्च एन्टिअक्सिडेन्ट तथा अल्फाग्लुकोसिडज अवरोधक क्षमता देखाएकाले मधुमेह व्यवस्थापनका लागि भविष्यमा उपयोगी प्राकृतिक स्रोत बन्न सक्ने सम्भावना देखाउँछ । यसैगरी अनुसन्धानमा अत्याधुनिक हाई-परिजोलुसन मास स्पेक्ट्रोमेट्री

नेपालका जंगली फललाई

वैज्ञानिक रूपमा प्रमाणित, प्रशोधन,

गुणस्तरीकरण र ब्रान्डिङ गरी

अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डअनुसार

उत्पादन गर्न सके ठूलो आर्थिक

सम्भावना सिर्जना गर्न सकिन्छ ।

जुस, जाम, स्वास, झ्रइ फ्रुट,

हर्बल चिया, प्राकृतिक खाद्य पूरक,

स्वास्थ्यवर्द्धक पेय तथा खाद्य रडका

रूपमा यिनको व्यावसायिक उपयोग

गर्न सकिन्छ । यसबाट स्थानीय

स्रोतमा आधारित उद्यम, ग्रामीण

रोजगारी र आयआर्जनका अवसरहरू

बढ्न सक्छन्

प्राविधबाट फलहरूमा रहेका जैविक सक्रिय यौगिकहरू (मेटाबोलाइट) पहिचान गरिएको छ । यसका फ्लाभोनोइड, फिनोलिक एसिड, टर्पेनोइड र ग्लाइकोसाइडजस्ता महत्त्वपूर्ण प्राकृतिक यौगिक भेटिएका छन्, जुन यौगिकहरू एन्टिअक्सिडेन्ट, मधुमेह नियन्त्रण, एन्टिइन्फ्लेमेटोरी, जीवाणुविरुद्ध र क्यान्सरविरोधी प्रयोगको सम्भावनाका लागि विश्वभर अनुसन्धान भइरहेका छन् ।

विश्वभर कृत्रिम बुद्धिमत्ता, मेटाबोलोमिक्स, बायोइन्फर्मेटिक्स र कम्प्युटेसनल बायोलोजिजस्ता आधुनिक प्रविधिको प्रयोगबाट हजारौँ प्राकृतिक यौगिकहरूमध्ये औषधीय सम्भावना भएका यौगिकहरू पहिचान गर्ने काम तीव्र भइरहेको छ । नेपालले पनि आफ्ना जैविक स्रोतसम्बन्धी अनुसन्धानलाई यस्ता प्रविधिसँग जोड्न सक्ने प्राकृतिक औषधि, न्यूट्रास्यूटिकल र स्वास्थ्यवर्द्धक खाद्य विकासमा ठूलो योगदान दिन सक्छ ।

नेपालका जंगली फललाई वैज्ञानिक रूपमा प्रमाणित, प्रशोधन, गुणस्तरीकरण र ब्रान्डिङ गरी अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डअनुसार उत्पादन गर्न सक्ने ठूलो आर्थिक सम्भावना सिर्जना गर्न सकिन्छ । जुस, जाम, स्वास, झ्रइ फ्रुट, हर्बल चिया, प्राकृतिक खाद्य पूरक, स्वास्थ्यवर्द्धक पेय तथा खाद्य रडका रूपमा यिनको व्यावसायिक उपयोग गर्न सकिन्छ । यसबाट स्थानीय स्रोतमा आधारित उद्यम, ग्रामीण

जटिलताको सामना गर्न बाध्य छन् । वास्तवमा, समकक्षता निर्धारण गर्दा अध्ययन अवधिभन्दा सम्बन्धित विषयमा आवश्यक तोकिएको क्रेडिट तथा पाठ्यक्रमको मापदण्ड पूरा भएको छ वा छैन भन्ने पखलाई प्राथमिक आधार बनाइनुपर्छ ।

त्यसैगरी, धेरै देशहरूमा विद्यार्थीहरूले स्नातकपछि सिधै विद्यावारिधि कार्यक्रममा प्रवेश गर्न सक्छन् । अर्थात्, संयुक्त स्नातकोत्तर-विद्यावारिधि कार्यक्रमसमेत सञ्चालनमा छन् । तर नेपालका प्रायः विश्वविद्यालयमा छुट्टै स्नातकोत्तर उपाधिविना विद्यावारिधि अध्ययनका लागि योग्य नमानिने व्यवस्था छ । यस्ता विषयमा निर्णय गर्दा अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासलाई पनि पर्याप्त आधार बनाउन आवश्यक छ ।

यससँगै नेपालको समकक्षता प्रणालीमा सबैभन्दा जटिल विषयमध्ये एक अन्तरविषयक अध्ययन तथा संकाय परिवर्तन गरेर अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको उपाधि मूल्यांकन हो । विश्वभर बहुविषयक र अन्तरविषयक शिक्षाको विस्तारसँगै फरक-फरक विषयमा स्नातक र स्नातकोत्तर अध्ययन गर्ने प्रवृत्ति बढ्दो छ । यस्तो अवस्थामा आवश्यक न्यूनतम क्रेडिट, पूर्वशैक्षिक उपाधि वा अध्ययनसँगको सम्बन्ध तथा सिकाइ उपलब्धिको मूल्यांकन कसरी गर्ने भन्ने विषयमा स्पष्ट राष्ट्रिय नीति आवश्यक छ ।

अर्कोतर्फ, शैक्षिक समकक्षता र व्यावसायिक वा पेशागत इजाजत फरक प्रश्नका हुन् । विश्वविद्यालय अनुदान आयोगले शैक्षिक समकक्षता प्रदान गरेपछि पनि चिकित्सा, इन्जिनियरिङ, नर्सिङ, कानुन लगायतका क्षेत्रमा सम्बन्धित पेशागत परिपक्व वा नियामक निकायका छुट्टै मापदण्ड लागू हुन्छन् । त्यसैले समकक्षता प्रणाली र पेशागत नियमनबीच प्रभावकारी नीतिगत समन्वय पनि उत्तिकै आवश्यक छ ।

अब कस्तो हुनुपर्छ नेपालको समकक्षता प्रणाली ?

सुधारको पहिलो आधार स्पष्ट राष्ट्रिय समकक्षता मापदण्ड निर्माण गर्नु हो । विदेशी शैक्षिक योग्यताको मूल्यांकन गर्दा विश्वविद्यालयको कानुनी मान्यता, शैक्षिक कार्यक्रमको स्तर, प्रवेश योग्यता, शैक्षिक एकाइ (क्रेडिट), अध्ययन भार, अनुसन्धान, सिकाइ उपलब्धि तथा योग्यताको स्तरलाई समेटेने स्पष्ट, पारदर्शी र सार्वजनिक मापदण्ड आवश्यक छ । साथै, ‘उपाधि समकक्षता’ र ‘कोर्स-टु-कोर्स समकक्षता’ फरक प्रकृतिका विषय भएकाले तिनका उद्देश्य, मूल्यांकनका आधार तथा प्रयोगका क्षेत्र पनि स्पष्ट रूपमा छुट्ट्याइनुपर्छ ।

दोस्रो, केही विषयगत कमी भएका योग्यतालाई पूर्ण रूपमा अस्वीकार गर्नुको सट्टा पूरक अध्ययन, अतिरिक्त क्रेडिट वा ब्रिज कोर्समार्फत आवश्यक योग्यता पूरा गर्न व्यवस्था विकास गर्न सकिन्छ । यसले गुणस्तरमा सम्भोता नगरी विद्यार्थीलाई न्यायोचित अवसर प्रदान गर्नुका साथै नेपालको उच्च शिक्षा प्रणालीलाई अर्भ लचिलो र अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास अनुकूल बनाउन सहयोग पुर्‍याउँछ ।

तेस्रो, ‘ट्राइम्स हायर एजुकेसन’ को विश्वविद्यालय वरीयतामा शीर्ष ५०० भित्र परेका विश्वविद्यालयबाट प्राप्त शैक्षिक उपाधिलाई स्वचालित रूपमा उपाधि समकक्षता प्रदान गर्न, तर ‘कोर्स-टु-कोर्स समकक्षता’ आवश्यक परे छुट्टै मूल्यांकनमार्फत प्रदान गर्न नीतिगत व्यवस्था गर्न सकिन्छ ।

चौथो, नेपालले राष्ट्रिय योग्यता ढाँचा विकास गर्दै अन्तर्राष्ट्रिय योग्यताको तुलनात्मक मूल्यांकनलाई संस्थागत गर्न आवश्यक छ । साथै, सुनिश्चित डिजिटल प्रमाणपत्र प्रमाणीकरण, अन्तरनिष्पक्ष सूचना आदानप्रदान तथा आधुनिक सूचना प्रविधिको प्रभावकारी प्रयोगमार्फत समकक्षता प्रक्रियालाई अर्भ पारदर्शी, विश्वसनीय र सेवामुखी बनाउन सकिन्छ ।

पाँचौँ, एकेडेमिक क्रेडिट बैकलाई समकक्षता प्रणालीसँग अन्तरआवद्ध गर्न सक्ने क्रेडिटको प्रमाणीकरण, तुलना र स्थानान्तरण व्यवस्थित हुन सक्छ । तर क्रेडिट ट्रान्सफर र उपाधि समकक्षता फरक प्रक्रिया भएकाले स्पष्ट नीतिगत समन्वय आवश्यक छ ।

नन्त्यमा, समकक्षता प्रक्रियालाई छिटो बनाउने नाममा गुणस्तरसँग भने सम्भोता नगरो ।

धितो लिलामी गर्ने बारे १५ दिने अत्यन्त जरुरी सूचना

(प्रकाशित मिति २०८३/०४/२७ गते)

तर्पसिलमा उल्लेखित ऋणी संस्थाले **नेपालगञ्ज** शाखाबाट उपभोग गरेको कर्जाको साबा, व्याज र हर्जना रकम तिन बुझाउन पर्नेमा नबुझाई कर्जा सम्बन्धी शर्त तथा बन्देजहरु उल्लंघन गरेकाले सो सम्बन्धमा मौखिक तथा लिखित सूचना र पत्रद्वारा ताकेता गर्दा साथै मिति २०८१/०३/३१ गते कारोवार दैनिक पत्रिकामा कर्जा चुक्ता गर्ने बारे ३१ दिने सार्वजनिक सूचना र मिति २०८२/०१/०७ मा धितो लिलामी गर्ने बारे ३१ दिने सूचना दैनिक नेपालगञ्ज पत्रिकामा प्रकाशित गर्दा समेत संस्थाले तिन बुझाउनु पर्ने कर्जाको सांवा, व्याज, हर्जना तथा अन्य वैदस्तुरको रकम समेत चुक्ता भुक्तानी नगरी बाँकी रहेको हुनाले बैकलाई ऋण सुरक्षण वापत लेखाई दिएको तपशिलमा उल्लेखित धितो सुरक्षण सम्पत्ती लिलाम विक्री गरी बैकको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर गरी लिनका लागि यो धितो लिलाम विक्री सम्बन्धि १५ दिने सूचना प्रकाशित गरिएको छ । अतः उल्लेखित म्याद भित्र तपशिलमा उल्लेखित धितो सुरक्षण सम्पत्ती लिलाम विक्रीमा सहभागी हुन र बोलपत्र खरिद गरी लिन इच्छुक संघ/संस्था, फर्म, कम्पनी तथा सर्वसाधारण महानुभावहरुले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिन भित्र आफुले कबोल गरेको रकम सहितको गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र पेश गर्नहुन अनुरोध गर्दछौं । लिलाम विक्रीमा सो सुरक्षण धितो सम्पत्ती कसैले नसकारेमा वा रितपूर्वक बोलपत्र नपरेमा बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धि ऐन २०७३, सहकारी ऐन २०७४, सहकारी नियमावली २०७५ तथा प्रचलित कानून बमोजिम धितो सुरक्षण सम्पत्ती यस बैक आफैले गैड बैकङ्गि सम्पत्तीको रुपमा सकार गरी लिने व्यहोरा समेत सम्बन्धीत सबैलाई जानकारी गराईन्छ । धितो लेखि दिएको सम्पत्ती लिलाम विक्री गर्दा वा बैक आफैले सकार गर्दा साविकमा बैकबाट भएको मुल्याडकन भन्दा कम मूल्यमा विक्री भयो वा मेरो/हाम्रो सम्पत्तीको उचित मूल्य प्राप्त नभई कम मूल्यमा विक्री भयो वा बैक आफैले सकार गरी लियो भनी केही कतै उजुर बाजुर गर्न पाउने छैन । साथै सुरक्षणमा रहेको सम्पूर्ण धितो लिलाम विक्रीबाट पनि यस बैकको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर नभएमा सम्बन्धीत ऋणी संस्था तथा जमानीकर्ताहरुको अन्य चल अचल जायजथा सम्पत्तीबाट समेत असुल उपर गरी लिने र ऋणी तथा जमानीकर्तालाई बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धि ऐन बमोजिम कर्जा सूचना केन्द्र लिमिटेडको कालो सूचीमा समावेश गरिने व्यहोरा यसै सूचनाद्वारा सूचित गराईन्छ ।

ऋणी संस्थाको नाम : साईंनो बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड ।**रजिष्टर्ड ठेगाना : बागेश्वरी २, बाँके ।****हालको ठेगाना : कारकाँदो १, बाँके ।****दर्ता नं: ३१७(१३)/०६५-६६**

संचालक तथा जमानीकर्ताको विवरण	
१) नाम : लोक बहादुर खत्री (अध्यक्ष तथा जमानीकर्ता) बुबा : ओवीराम खत्री बाजे : नरीभान खत्री ना प्र.नं र जारी जिल्ला : ०१४६१४०१४७६/८०४२, बाँके ठेगाना : खजुरा, ४ बाँके	८) नाम : सिता घर्ती (संचालक तथा जमानिकर्ता) बाबु : गोपाल सिंह क्षेत्री बाजे : मोहन सिंह भण्डारी ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : ६६३०११/११३०, बाँके ठेगाना : डुडुवा, ५ बाँके
२) नाम : शम्शेर चन्द (पूर्व उपाध्यक्ष तथा जमानीकर्ता) बुबा : पूर्ण बहादुर चन्द बाजे : सेर बहादुर चन्द ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : ६८४३८/४४३, रुकुम ठेगाना : खजुरा, ४ बाँके	९) नाम : बल बहादुर बुढा क्षेत्री (पूर्व कोषाध्यक्ष तथा जमानिकर्ता) बाबु : नर बहादुर बुढा क्षेत्री बाजे : कर दिर बुढा क्षेत्री ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : ७०२, बाँके ठेगाना : खजुरा, ४ बाँके
३) नाम : बल बहादुर खत्री (सचिव तथा जमानिकर्ता) बाबु : कृष्ण बहादुर खत्री बाजे : रामजी खत्री ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : २८-०१-७६-०४१३१, ललितपुर ठेगाना : खजुरा, ४ बाँके	१०) नाम : तोप बहादुर थापा (पूर्व संचालक तथा जमानिकर्ता) बाबु : भुवन सिंह थापा बाजे : रतन बहादुर थापा ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : २३०, बाँके ठेगाना : खजुरा, ४ बाँके
४) नाम : कृष्णा खत्री (कोषाध्यक्ष तथा जमानिकर्ता) बाबु : वैद प्रसाद बली बाजे : भैराम बली ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : ०२८/४३, बाँके ठेगाना : नेपालगंज, १८, बाँके	११) नाम : पूर्णिमा देवी थापा मगर (पूर्व संचालक तथा जमानिकर्ता) बाबु : वीर बहादुर घर्ती मगर बाजे : ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : ९१७२१४८१७६, बाँके ठेगाना : टिटिहिरिया ९, बाँके
५) नाम : शेर बहादुर क्षेत्री (संचालक तथा जमानिकर्ता) बाबु : चन्द्र बहादुर क्षेत्री बाजे : पदम बहादुर क्षेत्री ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : १/२३८५, बाँके ठेगाना : खजुरा, ३ बाँके	१२) नाम : सम्फना श्रेष्ठ (पूर्व संचालक तथा जमानिकर्ता) ससुरा : नरेन्द्र बहादुर पाण्डेय पत्नी : शशिमित्र बहादुर पाण्डेय ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : ६/०४१/५२, सुर्खेत ठेगाना : शम्शेरगञ्ज ८, बाँके
६) नाम : बासुदेव तिवारी (संचालक तथा जमानिकर्ता) बाबु : रामोदर तिवारी बाजे : श्री प्रसाद तिवारी ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : १५८९१, बाँके ठेगाना : खजुरा, ४ बाँके	१३) नाम : दिपक कुमार पौडेल (व्यवस्थापक) बाबु : नन्द राम पौडेल बाजे : नोम बहादुर पौडेल ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : १७०६, बाँके ठेगाना : खजुरा ४, बाँके
७) नाम : किरण उपाध्याय (संचालक तथा जमानिकर्ता) बाबु : गोपाल प्रसाद उपाध्याय बाजे : भवानी प्रसाद उपाध्याय ना.प्र.नं र जारी जिल्ला : ७७६२, बाँके ठेगाना : नेपालगंज, १८, बाँके	

धितो सुरक्षण राखिएको सम्पत्ति र सुरक्षणघनीको विवरण :

- बाँके जिल्ला बागेश्वरी गा.वि.स. वडा नं. ०२ रोज्टर ठेगाना रहेको **श्री साईंनो बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड** को नाममा भूमि प्रशासन कार्यालय बाँकेमा दर्ता श्रेस्ता कायम रहेको बाँके जिल्ला बागेश्वरी गा.वि.स. वडा नं. ०२ को कित्ता नं ९४१ को क्षेत्रफल ११२.५० व.मी जग्गा र सो जग्गाले चर्चेको लिगलगापाप्त समेत ।
- श्री ओविराम खत्री को बुहारी श्री लोक बहादुर खत्री को पत्नी बाँके जिल्ला खजुरा गा.वि.स./गा.पा. वडा नं. ०४ बस्ने श्री **दुर्गा देवी खत्री** को नाममा भूमि प्रशासन कार्यालय बाँकेमा दर्ता श्रेस्ता कायम रहेको बाँके जिल्ला मनिकापुर गा.वि.स./गा.पा. वडा नं. ०८ को कित्ता नं ९२ को क्षेत्रफल ४५० व.मी जग्गा र सो जग्गाले चर्चेको लिगलगापाप्त समेत ।

धितो लिलाम विक्रिको शर्त तथा बन्देजहरु

- बोलपत्र फारम यस बैकको केन्द्रीय कार्यालय र शाखा कार्यालयहरुबाट रु १००/- (अक्षेपी पाँच सय) फिर्ता नहुने गरी खरिद गर्न सकिने छ ।
- बोलपत्र फारममा आफुले बोलकबोल गरेको रकम अंक र अक्षरमा स्पष्ट उल्लेख गर्नुपर्नेछ । बोलपत्र फारममा आफुले लिन चाहेको अचल सम्पत्तिको विवरण यस बैकबाट प्रकाशित सूचनाको आधारमा नै भर्नु पर्नेछ । उल्लेखित अचल सम्पत्तिको स्पष्ट विवरण उल्लेख गरी सो को मुल्य अंक र अक्षरमा भर्नुपर्नेछ । अंक र अक्षरमा रकम फरक पर्न गएमा अक्षरमा उल्लेखितलाई मान्यता दिइने छ ।
- बोलपत्रमा आफुले कबोल गरेको अंकको कम्तीमा १० प्रतिशतले हुनु आउने रकम राष्ट्रिय सहकारी बैक लिमिटेडको नाममा **Kumari Bank LTD** पुतलीसडक, काठमाण्डौ रहेको खाता नं. **००१०००१४८६६००००१** मा जम्मा गरेको सक्कल भौचर साथ बोलपत्र साथ पेश गर्नुपर्ने छ ।
- लिलाम विक्री हुने धितो सुरक्षण निरिक्षण गर्न चाहेमा बोलपत्र पेश गर्नु अगावै नेपालगञ्ज शाखामा कार्यालय समय भित्र सम्पर्क राखी जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा निरिक्षण गर्न सकिने छ । साथै सोही अवस्था तथा परिमाणमा स्वीकार गरी लिनु पर्नेछ ।
- बोलपत्र स्वीकृत भएको सूचना पाएको १५ दिन भित्र सम्पूर्ण रकम बुझाई अचल सम्पत्ति आफ्नो नाउँमा नामसारी गरी लिनु पर्नेछ । सो म्याद भित्र बाँकी रकम नबुझिएमा धरौटी रकम स्वत जफत हुने छ । रजिष्ट्रेशन गर्ने अड्डामा लाग्ने सरकारी दस्तुर, पुँजिगत लाभकर लगायत अन्य सम्पूर्ण वैदस्तुर घर/जग्गा खरिद गर्ने खरिदकर्ताले ब्यहोर्नु पर्नेछ ।
- बोलपत्र दाखिला भै सकेपछि बोलपत्रमा उल्लेखित रकम वा शर्तहरुमा कुनै हेरफेर हुनेछैन । साथै बोलपत्र स्वीकृत वा अस्वीकृत हुने टुंगो नलागे सम्म समान्यतया धरौटी रकम फिर्ता दिइने छैन ।
- कुनै शर्त राखी पेश गरेको वा रित नपुगेको वा म्याद नाधी पेश हुन आएको बोलपत्र स्वतः रद्द हुनेछ ।
- बोलपत्र स्वीकार वा अस्वीकार गर्ने र लिलाम सम्बन्धि सम्पूर्ण निर्णय गर्ने अधिकार बैकमा निहीत रहनेछ ।
- बोलपत्र सदर बदर हुनु अगावै ऋणीले सम्पूर्ण रकम बुझाएमा प्राप्त बोलपत्रहरु रद्द गरी धरौटी फिर्ता दिन सकिने छ । धरौटी स्वरुप राखेको रकममा व्याज दावी गर्न पाइने छैन ।
- लिलाम सूचना प्रकाशित मितिले १५ दिन भित्र बोलपत्र सम्बन्धित शाखा कार्यालय वा केन्द्रिय कार्यालयमा पेश गर्न सकिनेछ । बोलपत्र पेश गर्ने अन्तिम मितिमा सार्वजनिक विदा परेमा सोको भोलिपट्ट कार्यालय समय भित्र पेश गर्न सकिनेछ । बोलपत्र पेश गर्न सकिने अन्तिम मितिको भोलीपल्ट वा कार्यालय खुलेको दिनमा बैकको शाखा कार्यालय नेपालगञ्ज उक्त दिनको ३:०० बजे बोलपत्र खोल्ने छ । बोलपत्र पेश गर्ने अन्तिम दिनको कार्यालय समय भित्र सम्बन्धित ऋणी वा धितोवालाले बैकको ऋण चुक्ता बुझाई धितो फुकुवा लैजान सक्ने छ ।

- प्राप्त भएका बोलपत्रहरु बोलपत्र पेश गर्ने व्यक्ति वा नीजको प्रतिनिधि, ऋणी र धितोघनीहरुको रोहबरमा खोल्ने छ । उक्त समयमा सम्बन्धीत ऋणी तथा धितोघनीलाई समेत उपस्थितीको लागि जानकारी गराईन्छ । यदि बोलपत्र पेश गर्ने व्यक्ति, नीजको प्रतिनिधि, ऋणी तथा धितोघनी बोलपत्र खोल्ने समयमा उपस्थिति नभएमा बोलपत्र खोल्न बाधा परेको मानिने छैन ।

- सुरक्षणमा रहेको धितोहरु आंशिक रुपमा पनि लिलाम गर्न सकिने छ ।

- बोलपत्र सम्बन्धी अन्य शर्तहरु बोलपत्र फारममा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

National/ राष्ट्रिय सहकारी बैक लिमिटेड
Co-operative Bank Limited (NCBL)केन्द्रीय कार्यालय : पुल्चोक, ललितपुर, फोन: ०१-४९८०१८२, Web.: www.ncbl.coop

पोडकास्ट लिएर आउँदै ओबामा

‘अ ग्रेट बुक विथ बराक ओबामा’ मा आफूलाई प्रभाव पारेका पुस्तकबारे चर्चा गर्ने

एजेन्सी (सिकागो)

अमेरिकाका पूर्वराष्ट्रपति बराक ओबामाले पोडकास्ट चलाउने भएका छन् । पढाकु राष्ट्रपतिताका रूपमा चिनिने ओबामाले आगामी महिनादेखि आफूलाई प्रभाव पारेका पुस्तकबारे अतिथिहरूसँग कुराकानी गर्ने नयाँ पोडकास्ट सञ्चालन गर्ने भएका हुन् । ओबामाले आफ्नो विश्व दृष्टिकोण र समाजलाई ‘गहिरो रूपमा प्रभावित’ गरेका पुस्तकबारे पोडकास्ट चलाउन लागेको जानकारी दिएका छन् । उनले पोडकास्टका लागि छानेका पुस्तकमा टोनी मोरिसनको ‘सङ अफ सोलोमन’ देखि जोन ले क्यारेको ‘टिंकर टेलर स्पाई’ सम्म रहेको छ । ‘अ ग्रेट बुक विथ बराक ओबामा’ नामको उक्त पोडकास्ट २४ सेप्टेम्बरदेखि अमेजनको स्वामित्वमा रहेको अडिबलमा प्रसारण हुनेछ । ६ भागको पोडकास्टको प्रत्येक भागमा ओबामाले आफूले छनोट गरेका एउटा पुस्तकबारे एक जना अतिथिसँग छलफल गर्नेछन् । यो पोडकास्ट अडिबलले ओबामाहरूको प्रोडक्सन कम्पनी हायर ग्राउन्डसँगको सहकार्यमा उत्पादन गरेको हो ।

मोरिसन र ले क्यारेका पुस्तकसँगै ओबामाले जेम्स वाल्डविनको ‘द फायर नेक्स्ट टाइम’, कोम्याक म्याककार्थीको अल द फ्रिडी हर्सस, मेरिलिन रोबिन्सनको ‘गिलियड’ र रोबर्ट पेन वारेनको ‘अल द किंस मेन’ छनोट गरेका छन् । ‘महान् पुस्तकहरूले मलाई म को हुँ र म के विश्वास गर्छु भन्ने कुरा बुझ्न सधैं सहयोग गरेका छन्,’ ओबामाले भनेका छन्, ‘यस शृंखलामा समेटिएका ६ वटै पुस्तक मेरो जीवनभर मसँग रहदै आएका छन् र प्रत्येक पुस्तकले मानव अनुभवबारे हामीलाई केही न केही सिकाउँछ ।’

ओबामाले पोडकास्टका लागि अतिथिहरूलाई आमन्त्रण गरेको जानकारीसमेत गराएका छन् । ‘यस पोडकास्टका लागि मैले केही साथीहरूलाई आमन्त्रण गरेको छु, जससँग यी पुस्तकहरू

ओबामाले आफ्नो विश्व दृष्टिकोण र समाजलाई ‘गहिरो रूपमा प्रभाव’ पारेका पुस्तकबारे पोडकास्ट चलाउने, उनले छानेका पुस्तकमा टोनी मोरिसनको ‘सङ अफ सोलोमन’ देखि जोन ले क्यारेको ‘टिंकर टेलर स्पाई’ सम्म

किन हामीसँग जोडिन्छन्, तिनले आफू र अरूलाई बुझ्ने हाम्रो क्षमतालाई कसरी आकार दिन सक्छन् र अहिले साहित्य किन पहिलेभन्दा बढी महत्त्वपूर्ण छ भन्नेबारे छलफल गर्नेछु,’ उनले भनेका छन् । ‘श्रोताहरू यी पुस्तकहरू फेरि पढ्न वा पहिलो पटक पढ्न प्रेरित हुनेछन् र आफू तथा संसारलाई हेर्ने उनीहरूको दृष्टिकोण परिवर्तन गर्ने पुस्तकहरू खोज्नेछन् भन्ने मेरो आशा छ,’ उनको भनाइ छ ।

पोडकास्टमा सहभागी हुने अतिथिहरूको नाम भने सार्वजनिक गरिएको छैन । ओबामाले वर्षौंदेखि आफूलाई मन परेका पुस्तकबारे सार्वजनिक रूपमा जानकारी दिँदै आएका छन् । उनले गर्मीयाममा पढेका पुस्तकको सूची तथा वर्षको अन्त्यमा आफूलाई मन परेका पुस्तकहरूको सूची पनि सार्वजनिक गर्दै आएका छन् ।

उनले जुलाईको अन्त्यमा सार्वजनिक गरेको यस वर्षको गर्मीयामको सूचीमा टायारी जोन्सको ‘किन’, जर्ज सन्डर्सको ‘भिजिल’, एलिजाबेथ स्ट्रुटको ‘द थिंस वि नेभर से’, बेन लर्नरको ‘ट्रान्सक्रिप्शन’ र कोल्सन ह्वाइटहेडको ‘क्ल मसिन’ छन् ।

ओबामाले सार्वजनिक गर्ने पुस्तक सूचीमा प्रायः हालै प्रकाशित पुस्तकहरू हुने गरे पनि पोडकास्टका लागि उनले छनोट गरेका सबै पुस्तक २०औं शताब्दीमा प्रकाशित भएका हुन् । त्यसमा मेरिलिन रोबिन्सनको ‘गिलियड’ भने सन् २००४ मा प्रकाशित भएको हो । ओबामाले रोबिन्सनलाई ह्वाइट हाउसमा रात्रिभोजका लागि आमन्त्रण गरेपछि उनीहरूबीच पत्राचार सुरु भएको थियो । सन् २०१२ मा ओबामाले उनलाई ‘नेसनल ह्युम्यानिटिज मेडल’ समेत प्रदान गरेका थिए ।

चिनियाँ रकेट प्रक्षेपणलगत्तै विस्फोट

चिनियाँ समाचार संस्था सिन्ह्वाका अनुसार रकेट उडानमा रहेकै बेला ‘खराबी’ देखिएको र त्यसको कारणबारे अनुसन्धान जारी

एजेन्सी (बेइजिङ)- सञ्चार उपग्रह बोकेको चिनियाँ लङ मार्च-७ ए रकेट प्रक्षेपणका क्रममा असफल भएको छ । सरकारी समाचार संस्था सिन्ह्वाका अनुसार रकेटमा उडानका क्रममा ‘खराबी’ देखिएपछि प्रक्षेपण असफल भएको हो । प्रत्यक्षदर्शीले खिचेको भिडियोमा रकेट आकाशमै विस्फोट भएको देखिएको छ ।

चीनको दक्षिणी प्रान्त हाइनानस्थित वेन्चाङ अन्तरिक्ष प्रक्षेपण केन्द्रबाट सोमबार स्थानीय समयअनुसार राति ८ बजेर २ मिनेट जाँदा रकेट प्रक्षेपण गरिएको थियो । रकेटले भोर्डोजिङ-४बी सञ्चार उपग्रहलाई अन्तरिक्षमा स्थापित गर्ने लक्ष्य राखेको थियो । समाचार एजेन्सी सिन्ह्वाले रकेट उडानमा रहेकै बेला ‘खराबी’ देखिएको जनाएको छ । र, त्यसको कारणबारे अनुसन्धान भइरहेको जनाएको छ ।

सिंगापुरस्थित समाचार संस्था न्युज एसियाले सामाजिक सञ्जाल ट्वाइटग्राममा रकेट विस्फोट भएको दृश्य सार्वजनिक गरेको छ । हाइनानबाट सञ्चालित एउटा सामाजिक सञ्जाल खातामा प्रक्षेपण भएको केही घण्टापछि सार्वजनिक गरिएको अर्को भिडियोमा रकेट उडेको करिब ८१ सेकेन्डपछि आकाशमा ठूलो आगोको गोला देखिएको छ । त्यसपछि भग्नावशेष जमिनतर्फ खस्दा आकाशमा बाक्लो धूवाँको बादल बनेको देखिन्छ ।

पछिल्लो असफलताले चीनको तीव्र रूपमा अघि बढिरहेको अन्तरिक्ष कार्यक्रममाथि प्रश्न उठेको छ । चीनले राष्ट्रपति सी चिनफिङले अघि सारेको ‘अन्तरिक्ष सपना’ पूरा गर्ने उद्देश्यले पछिल्ला वर्षमा अन्तरिक्ष कार्यक्रमका लागि अबौं ढलान लगांनी गर्दै आएको छ । यसैबीच, चीनले गत जुलाईमा पहिलो पटक चीनः प्रयोग गर्न मिल्ने रकेट सफलतापूर्वक अवतरण गराएको थियो । चिनियाँ अन्तरिक्ष निकायका अनुसार उक्त उपलब्धि अन्तरिक्ष कार्यक्रमको महत्वाकांक्षा पूरा गर्न र भविष्यमा प्रक्षेपण लागत घटाउन महत्त्वपूर्ण कदम हो ।

चीनले सन् २०३० अघि

चन्द्रमामा अन्तरिक्ष यात्री पठाउने लक्ष्य राखेको छ । यस अभियानमा चीनले संयुक्त राज्य अमेरिकाको आर्टेमिस कार्यक्रमसँग प्रतिस्पर्धा गरिरहेको छ । स्पेसएक्सका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत इलन मस्कले पनि सोमवारको चिनियाँ रकेट प्रक्षेपण असफलताबारे सामाजिक सञ्जाल एक्समा टिप्पणी गरेका छन् । उनले रकेट निर्माण तथा प्रक्षेपण अत्यन्त कठिन काम भएको उल्लेख गर्दै चिनियाँ पक्ष चाँडै असफलताबाट उभिने आशा व्यक्त गरे ।

यसअघि स्पेसएक्सको रकेटको करिब चार टन तौलको एउटा टुक्रा गत बुधवार अनियन्त्रित रूपमा चन्द्रमामा खसेको अनुमान गरिएको थियो । उक्त वस्तु चन्द्रमाको सतहमा ठोक्कँदा एउटा क्रेटर बन्न सक्ने अपेक्षा गरिएको थियो ।

चीनको लङ मार्च-७ ए रकेटको प्रक्षेपण असफल भएको यो पहिलो घटना भने होइन । सन् २०२० मा वेन्चाङ केन्द्रबाट गरिएको यस रकेटको पहिलो प्रक्षेपण पनि उडानका क्रममा देखिएको प्राविधिक समस्यापछि असफल भएको सिन्ह्वाले त्यस वर्षको मार्चमा जनाएको थियो ।

चीनले अन्तरिक्ष अनुसन्धान, मानवसहितको अन्तरिक्ष अभियान र चन्द्र अन्वेषणलाई आफ्नो दीर्घकालीन रणनीतिक प्राथमिकताका रूपमा अघि बढाउँदै आएको छ । पछिल्लो असफलताको कारण पहिचान भएपछि त्यसले आगामी प्रक्षेपणको सुरक्षा तथा विश्ववसनीयता सुधारमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

हायर पर्चेज कम्पनीले फ्रिज, भ्याकुम क्लिनर किन्न ऋण दिन पाउने

काठमाडौँ (कास)- अब हायर पर्चेज कम्पनीले पनि फ्रिज, भ्याकुम क्लिनर, डिस वासरजस्ता विद्युतीय उपकरण किन्न ऋण दिन पाउने भएको छन् । हायर पर्चेज कर्जा दिने कम्पनीलाई स्वीकृति दिने नीतिगत एवम् प्रक्रियागत व्यवस्था, २०७० (छैटौँ संशोधन २०८३) मार्फत राष्ट्र बैकले यस्तो व्यवस्था गरेको हो ।

संशोधनमा हायर पर्चेज कर्जा भन्नाले कृषि, औद्योगिक, व्यावसायिक वा घरायसी प्रयोजनका लागि कुनै पनि व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थालाई सवारीसाधन, मेसिनरी औजार, वासिङ मेसिन, रेफ्रिजरेटर, भ्याकुम क्लिनर, डिस वासरजस्ता विद्युतीय उपकरणलगायत खरिद गर्न किस्ताबन्दीमा कर्जा दिन पाउने व्यवस्था उल्लेख गरिएको छ । यसअघि त्यस्ता विद्युतीय उपकरण खरिदका लागि हायर पर्चेज कम्पनीले ऋण दिन पाउने व्यवस्था थिएन ।

हायर पर्चेज कर्जा दिने कम्पनीलाई स्वीकृति प्रदान गर्दा सो संस्थाका पुर्स्तावित संस्थापक सेयरधनी/सञ्चालकको फिट एन्ड प्रपर टेस्टपश्चात् मात्र स्वीकृति प्रदान गरिनेछ, निर्देशनमा भनिएको छ । नयाँ व्यवस्थामा हायर पर्चेज कर्जा दिने कम्पनीहरूले पनि बैंक तथा वित्तीय संस्थाकै अनुसार सवारीसाधनको ऋण मूल्यको अनुपात (लोन टु ग्यालु रेसियो) कायम गर्नुपर्नेछ । 'सवारीसाधन खरिद गर्न कर्जा प्रवाह गर्दा सवारीसाधनको ऋण मूल्यको अनुपात राष्ट्र बैंकबाट 'क, ख र ग' वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई जारी गरिएको निर्देशनअनुरूप नै गर्नुपर्नेछ,' निर्देशनमा भनिएको छ ।

यस्तै, हायर पर्चेज कम्पनीले अब

प्रत्येक दस वर्षमा मात्र अनुमति नवीकरण गर्नुपर्नेछ । यसअघि दुई आर्थिक वर्ष समाप्त भएपछि नवीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था थियो । तर, यो व्यवस्था जारी हुँदाको बखत स्वीकृति प्राप्त हायर पर्चेज कर्जा दिने कम्पनीहरूको हकमा भने पूर्वनिर्धारित मितिमा नवीकरणपश्चात् मात्र पछिल्लो समयावधि लागू हुनेछ ।

यस्ता कम्पनीलाई व्याजदर निर्धारण प्रक्रियामा पनि राष्ट्र बैंकले हायर पर्चेज कम्पनीहरूलाई व्याजदर तथा शुल्क सम्वन्धमा पनि कडाइ गरेको छ । 'यसअघि कर्जाको व्याजदर निर्धारण गर्दा कोषको लागतलाई आधारका रूपमा लिनुपर्नेछ,' निर्देशनमा भनिएको छ, 'कोषको लागत निर्धारण गर्न स्वपूँजीको लागत र ऋणबाट प्राप्त कोषको भारित लागतलाई आधारका रूपमा लिनुपर्नेछ ।'

यस्तै, कम्पनीले व्याजदरसम्बन्धी सूचना प्रकाशन गर्नुपर्ने र यसरी व्याजदर निर्धारण गर्दा त्यसको जानकारी तीन दिनभित्र राष्ट्र बैंकको सम्वन्धित सुपरिवेक्षण विभागलाई गराउनुपर्ने व्यवस्था छ । यसरी ग्राहकलाई प्रवाह गरिने कर्जाको व्याजदर निर्धारण गर्दा प्रकाशित व्याजदरमा २ प्रतिशतभन्दा बढी थपघट गर्न नपाइने व्यवस्था छ ।

हायर पर्चेज कम्पनीले कर्जा स्वीकृति गर्दा सेवा शुल्कवापत स्वीकृत कर्जाको अधिकतम १ प्रतिशत रकमसम्म मात्र ग्राहकसँग लिन पाउनेछन् । तर, कम्पनीले आफ्ना ग्राहकलाई आवश्यकताअनुसार अन्य संस्था/निकायमार्फत सेवा लिने सन्दर्भमा लागतभन्दा बढी नहुने गरी सेवा शुल्क असुल गर्न बाधा पर्ने छैन ।

नाइमा एक्सपोमा चेतकका दुई नयाँ मोडल

काठमाडौँ (कास)- बजारका दुईपाँचे सवारीको आधिकारिक वितरक हंसराज हुलासचन्द्र एन्ड कम्पनी लिमिटेडले नाइमा एक्सपोमा चेतक इलेक्ट्रिक स्कूटरका दुई नयाँ मोडल-चेतक सी२५०१ र चेतक सी३५०३ सार्वजनिक गरेको छ । २.५ किलोवाट आवर लिथियम-आयन ब्याट्रीबाट सञ्चालित सी२५०१ ले एक पटकको चार्जमा ११३ किलोमिटरसम्मको रेन्ज प्रदान गर्छ भने यसको अधिकतम गति ६० किलोमिटर प्रतिघण्टा छ । यसको फास्ट चार्जिङ प्रणालीले केवल २ घण्टा २५ मिनेटमा ब्याट्रीलाई ८० प्रतिशतसम्म चार्ज गर्न सक्छ । यसको मूल्य ८१ हजार ९ सय रूपैयाँ तोकिएको छ । चेतक सी३५०३ को ३.५ किलोवाट आवर क्षमताको शक्तिशाली लिथियम-आयन ब्याट्री भएकाले एक पटकको चार्जमा १५१ किलोमिटरसम्मको रेन्ज र अधिकतम ७० किलोमिटर प्रतिघण्टाको गति दिनेछ । यसको मूल्य ३ लाख ३९ हजार ९ सय रूपैयाँ तोकिएको छ ।

बिगसले ल्यायो दुई नयाँ विद्युतीय सवारी

काठमाडौँ (कास)- बिगस इलेक्ट्रिक स्कूटरको आधिकारिक वितरक अनिन मोटोइकसँगको सहकार्यमा बिगस अटोले नाइमा एक्सपोमा विद्युतीय स्कूटरहरू बीजी सी १२ म्याक्सआर र ऊवाह सार्वजनिक गरेको छ । बीजी सी १२ म्याक्सआरले ३.८ किलोवाट-घण्टाको १६० किमी रेन्ज दिनेछ । टप स्पिड ७५ किमी/घण्टा रहेको छ । बीजी ऊवाह म्याक्स प्लस आकर्षक डिजाइन, रमदार प्रदर्शन र अत्याधुनिक विद्युतीय प्रविधिको संयोजनमा ल्याइएको कम्पनीले जनाएको छ । नेपालले स्वच्छ तथा दिगो यातायातको अवधारणालाई अघि बढाइरहेको अवस्थामा उत्सर्जन न्यूनीकरण र सहरी कोषका सहभागी, सेयरधनी तथा कर्मचारीले आफ्नो परिचयपत्र, कोषमा आबद्ध भएको प्रमाणपत्र वा अन्य पहिचान खुल्ने कागजात पेस गर्नुपर्नेछ ।

चेरी वन्डाका ईभी भ्यान किन्दा धितोबिना हायर पर्चेज कर्जा पाइने

काठमाडौँ (कास)- चेरी वन्डाले नाइमा एक्सपोमा स्मार्ट विद्युतीय व्यावसायिक ईभी भ्यान सार्वजनिक गरेको छ । एक्सपोमा चेरी वन्डाका ११, १२, १४ र १६ सिट क्षमताका विद्युतीय व्यावसायिक सवारी प्रदर्शनमा राखिएका छन् । व्यावसायिक तथा स्कूल, कलेजलाई ध्यानमा राखेर तयार गरिएका ईभी भ्यानमा आधुनिक प्रविधि, पर्याप्त ब्याट्री क्षमता, उच्च पिक पावर र उज्कृष्ट ग्राउन्ड क्लियरेन्सलाई प्रार्थामिकता दिइएको छ । चेरी वन्डाका ११ र १२ सिटका मोडलमा ४१.८६ किलोवाट क्षमताको सिर्एटिएल ब्याट्री, ७० किलोवाट पिक पावर, १८० मिलिमिटर ग्राउन्ड क्लियरेन्स र एक पटकको चार्जमा ३०० किलोमिटरसम्मको रेन्ज उपलब्ध छ । १४ सिट क्षमताको मोडलमा ५३.५८ किलोवाट सिर्एटिएल ब्याट्री, ८० किलोवाट पिक पावर, २०० मिलिमिटर ग्राउन्ड क्लियरेन्स तथा ३०० किलोमिटरसम्मको रेन्ज दिनेछ । १६ सिट क्षमताको मिनी बसमा ५३.५८ तथा ७० किलोवाट क्षमताको सिर्एटिएल ब्याट्री, ८० तथा १२० किलोवाट पिक पावर, २१० मिलिमिटर ग्राउन्ड क्लियरेन्स र मोडलअनुसार २८० देखि ३५० किलोमिटरसम्मको रेन्ज उपलब्ध रहेको कम्पनीले जनाएको छ ।

नागरिक लगानी कोषमा आबद्ध भएकालाई मनकामना अस्पतालमा छुट

काठमाडौँ (कास)- नागरिक लगानी कोषका ग्राहक, सेयरधनी र कर्मचारीले मनकामना अस्पताल भरतपुरबाट उपलब्ध हुने सबै स्वास्थ्य सेवामा २० प्रतिशत छुट पाउने भएका छन् । छुट सम्झौतामा कोषका निर्देशक हेमन्त पोखरेल र अस्पतालका बजार प्रमुख उमाकान्त बरालले हस्ताक्षर गरे । सम्झौतासँगै सिटी स्क्वान र अप्रेसनमा १०/१० प्रतिशत र औषधि खरिदमा ५ प्रतिशतसम्म छुट पाइनेछ । छुट सुविधा लिन कोषका सहभागी, सेयरधनी तथा कर्मचारीले आफ्नो परिचयपत्र, कोषमा आबद्ध भएको प्रमाणपत्र वा अन्य पहिचान खुल्ने कागजात पेस गर्नुपर्नेछ ।

एउटै प्लाटफर्ममार्फत बैंकिङ, भुक्तानी तथा ऋण सेवा

काठमाडौँ (कास)- एउटै प्लाटफर्मबाट बैंकिङ भुक्तानी तथा ऋण सेवा सुरु भएको छ । डिजिटल वित्तीय सेवा प्रदायक एमबैक टेक्नोलोजिज र एनएमसी मल्टिपर्सन को-अपरेटिभ लिमिटेड (एनएमसी-कोअप) बीच एकीकृत डिजिटल बैंकिङ, भुक्तानी तथा ऋण सेवा एउटै प्लाटफर्ममार्फत उपलब्ध गराउने गरी साझेदारी भएको हो । देशभर ५७ सेवा केन्द्रमार्फत १ लाख ५० हजारभन्दा बढी सदस्यलाई सेवा प्रदान गर्दै आएको एनएमसी-कोअपले अब आफ्ना सदस्यलाई एमबैकको प्लाटफर्ममार्फत थप व्यापक डिजिटल वित्तीय सेवा उपलब्ध गराउने भएको छ । साझेदारीअन्तर्गत एनएमसी-कोअपका सदस्यहरूले एउटै मोबाइल एप्लिकेसनमार्फत मोबाइल बैंकिङ, क्युआर पेमेन्ट, फन्ड ट्रान्सफर, युटिलिटी पेमेन्ट, डिजिटल पेमेन्ट तथा केवाईएम अपडेटलगायतका सेवा प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

रेड्मी वाच-६ सिरिज बजारमा

काठमाडौँ (कास)- साओमीले आकर्षक डिजाइन, स्वास्थ्य निगरानीका आधुनिक सुविधासहितको रेड्मी वाच-६ सिरिज नेपालमा सार्वजनिक गरेको छ । यस सिरिजअन्तर्गत रेड्मी वाच-६, रेड्मी वाच-६ लाइट र रेड्मी वाच-६ एक्टिभ गरी तीनवटा मोडल छन् । सिरिजको प्रमुख मोडल रेड्मी वाच-६ मा २.०७ इन्चको एमोलेड डिस्प्ले छ, जसको अधिकतम चमक २,००० निट्ससम्म पुग्छ । रेड्मी वाच-६ लाइट मा १.९६ इन्चको एमोलेड डिस्प्ले र १.५०० निट्ससम्मको अधिकतम चमकसहित ५ एटीएम पानी प्रतिरोधी क्षमता छ । रेड्मी वाच-६ एक्टिभ मा १.८५ इन्चको एमोलेड डिस्प्ले र १.२०० निट्ससम्मको अधिकतम चमक रहेको छ । रेड्मी वाच-६ स्पोर्ट्सियर ब्लू, अल्ट्राडियन ब्ल्याक र सिम्बल ग्रे रडमा उपलब्ध छ । यसको मूल्य २० हजार ४ सय ९९ रूपैयाँ तोकिएको छ । लाइट ब्ल्याक र स्टिल ग्रे रडमा उपलब्ध रेड्मी वाच-६ को मूल्य १४ हजार ९ सय ९९ रूपैयाँ छ । रेड्मी वाच-६ एक्टिभ मिडनाइट ब्ल्याक, म्याट सिम्बल र सनसेट ओरेन्ज रडमा उपलब्ध छ भने यसको मूल्य १० हजार ९ सय ९९ रूपैयाँ तोकिएको छ ।

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

जन्मः

१९९८-०२-३१

स्वगारोहणः

२०८३-०४-१५

सरकारी स्वास्थ्य...

गत वर्ष पनि यो रोगले ४१ जनाको ज्यान लिएको थियो, अन्य १ सय ३७ जना संक्रमित भएका थिए । कीटजन्य रोगमध्ये जापानी इन्सोफ्लाइटिसले सबैभन्दा बढी मृत्यु गराउँछ भने यसले दीर्घकालीन स्वास्थ्यमा समेत असर गर्छ । विष्व स्वास्थ्य संगठनका अनुसार जापानी इन्सोफ्लाइटिसबाट गम्भीर विरामी भएकामध्ये करिव एकतिहाइको मृत्यु हुन्छ भने बाँचेहरूमध्ये आधामा जीवनभर रहने गम्भीर अपांगता हुन सक्छ । सबै नागरिकलाई एक डोज मात्र भए पनि खोप लगाउन सकिा मृत्यु तथा संक्रमण रोक्न सकिने विज्ञहरू बताउँछन्, तर सबै नागरिकलाई लगाउन सरकारसँग खोप छैन, न त सबै नागरिकलाई खोप लगाउने बजेट नै छुट्याएको छ ।

गत साता भक्तपुर अस्पताल र नुवाकोटको त्रिशुली अस्पतालका अधिकारीहरूले आइरन चककीको माग गर्दै हेटौँडास्थित प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रमा सम्पर्क गरेका थिए । प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र खास्य चौकीसहित अन्य सरकारी स्वास्थ्य संस्थामा पनि आइरन चककीको अभाव छ । तर आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रमा महिनौँदेखि आइरन चककी छैन । ‘आइरन चककी आपूर्ति गर्ने जिम्मेवारी सघ सरकारको हो,’ केन्द्रका निर्देशक वसन्त अधिकारीले भने, ‘सघ सरकारका निकायले गत वर्ष पनि आइरन चककी उपलब्ध गराएनन्, त्यसैले प्रदेशका स्वास्थ्य संस्थामा आइरन चककी छैन ।’

आइरन चककी अभावमा मानिसको ज्यान तत्कालै त जाँदैन, यो औषधि निजी स्वास्थ्य संस्थाबाट पनि किन्न पाइन्छ, तर सर्पदंशको औषधि तत्काल नपाए विषालु सर्पले डसेका विरामीको मृत्यु हुन सक्छ । सर्पदंशको उपचारमा चाहिने एन्टिभेनम औषधि पसलमा किन्न पाइँदैन, धेरैजसो विरामीले आफै किनेर लगाउन पनि सक्दैनन् ।

देशभरका अधिकाश सर्पदंश उपचार केन्द्रका साथै सर्पदंशको उपचार हुने अस्पतालमा एन्टिभेनमको अभाव छ । ‘एक महिनाभन्दा बढी भयो, हामीसँग सर्पदंशविरुद्धको प्रतिविषको एक मात्रा पनि छैन,’ मधेश प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रका सूचना अधिकारी उज्ज्वल यादवले भने, ‘प्रदेशका अस्पताल र सर्पदंश उपचार केन्द्रले एन्टिभेनम माग गर्दै दिनहुँ फोन गर्छन्, धनुषा र सिरहाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीले समेत एन्टिभेनमका लागि सम्पर्क गर्नुभएको थियो ।’

यो वर्ष १ वैशाखदेखि हालसम्म सर्पदंशबाट कम्तीमा ६० जनाको मृत्यु भइसकेको छ भने ८ सय ६६ जना अस्पताल भर्ना भएका छन् । कोशी, लुम्बिनी, बागमती, कर्णाली प्रदेशका अस्पताल तथा सर्पदंश उपचार केन्द्रमा पनि सर्पदंशविरुद्धको औषधि सकिएको या केही भायल मात्र बाँकी रहेको सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाले जनाएका छन् । समयमै स्वास्थ्य सामग्री खरिदमा ध्यान नर्दिदा वीर अस्पतालका स्वास्थ्यकर्मीले विरामीलाई नै पञ्जा र मास्क किताउने गरेको समाचार यसअघि कान्तिपुरले प्रकाशन गरेको थियो ।

जनस्वास्थ्य विज्ञहरू पटक-पटक देखिने औषधि तथा स्वास्थ्य सामग्री अभावले नेपालको स्वास्थ्य प्रणालीमै रहेको गम्भीर समस्यालाई उजागर गरेको बताउँछन्, जुन राम्रो संकेत नभएको उनीहरूको भनाइ छ । ‘रोकथाम गर्न सकिने रोगबाट जनताको ज्यान जोगाउने उद्देश्यले स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय (अहिले स्वास्थ्य तथा खाद्य स्वच्छता मन्त्रालय) स्थापना भएको हो,’ जनस्वास्थ्य विज्ञ डा. बाबुराम मरासिनीले भने, ‘तर अहिलेको प्रशासन समस्या लुकाउने र सबै ठीकठाक छ भन्ने सन्देश दिन बढी केन्द्रित देखिन्छ ।’ स्वास्थ्य मन्त्रालयको नेतृत्वले समस्या लुकाइरहे त्यसको ठूलो मुल्य देश र जनताले चुकाउनुपर्ने उनले बताए ।

विज्ञहरू सरकारी निकायले स्वास्थ्य सामग्री अभावलाई कम आँदै जाने र खरिद तथा वितरण प्रणालीका कमजोरी सम्बोधन नगर्ने हो भने वर्षौको लगानीबाट जनस्वास्थ्य क्षेत्रमा देशले हासिल गरेका उपलब्धिसमेत गुम्ने जोखिम रहेको बताउँछन् । उनीहरूका अत्यावश्यक स्वास्थ्य सामग्रीको लामो समयसम्म अभाव हुँदा दीर्घकालीन असर पर्न सक्छ । उदाहरणका लागि, आइरन चककीको अभावले नेपालमा लामो समयदेखि कायम रक्तअस्यताको समस्या समाधान गर्ने प्रयासलाई कमजोर बनाउन सक्छ । किशोरी, गर्भवती तथा सुकेरीमा रक्तअस्यता घटाउने उद्देश्यले सरकारले निशुल्क आइरन चककी वितरण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरेको हो ।

जनसांख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण २०२२ का अनुसार १५-४९ वर्ष उमेर समूहका करिव ३४ प्रतिशत महिला रक्तअस्यताबाट प्रभावित छन् । पहाडी क्षेत्रमा २० प्रतिशत र हिमाली क्षेत्रमा २३ प्रतिशत रहेको रक्तअस्यताको दर तराईमा ४५ प्रतिशत छ । मधेशमा सबैभन्दा धेरै २२ प्रतिशत महिलामा रक्तअस्यता देखिएको छ । गर्भावस्थामा हुने रक्तअस्यताले भ्रूणको वृद्धि रोकिने, कम तौलको शिशु जन्मने, समयअगावै प्रसूति हुने र शिशु मृत्युको जोखिम बढाउने गर्छ । यसबाट आमा र शिशुको संक्रमणविरुद्ध लड्ने क्षमता

घट्छ र बालबालिकाको मानसिक तथा शारीरिक विकासमा असर पुग्न सक्छ । नेपालमा सन् १९९० को दशकमा चारमध्ये करिव तीन गर्भवती रक्तअस्यताबाट प्रभावित थिए । त्यसलाई कम गर्न सरकारले सन् २००३ मा आइरन चककी वितरण कार्यक्रम सुरु गरेको थियो । जसअन्तर्गत चार महिनाको गर्भावस्थादेखि सुकेरी भएको ४९ दिनसम्म दैनिक रूपमा आइरन चककी निशुल्क उपलब्ध गराइन्छ । १०-१९ वर्षका किशोरीलाई वर्षमा २६ हप्तासम्म आइरन चककी उपलब्ध गराइन्छ । स्वास्थ्य मन्त्रालयका अधिकारीले केन्द्रमा समयमै आइरन तथा फोलिक एसिड खरिद गर्न नसकेपछि, प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई आफै खरिद गर्न निर्देशन दिइएको बताएका छन् । जनस्वास्थ्य विज्ञहरूका अनुसार आपूर्ति व्यवस्थापनको जिम्मेवारी तल्लो तहका सरकारलाई साईदमा न स्वास्थ्य समस्या समाधान हुन्छ न आपूर्ति प्रणालीमा देखिएको समस्या नै सम्बोधन हुन्छ ।

प्रहरीले फेरि...

यो विधेयक २०७७ मा राष्ट्रिय सभाले पारित गरेर प्रतिनिधिसभा पठाएको थियो । तर यस्तो व्यवस्थाले नागरिकको गोपनीयताको हक हुन नहुने भन्दै व्यापक विरोध भयो । त्यसपछि यसलाई अघि बढाइएन । पछि ओली नेतृत्व सरकारकै पाला २०८२ सालमा नागरिकका फोनकल, मेसेज, भिडियोलगायतका सामग्री निगरानी, अनुगमन र ट्यापिङ गर्न मिल्ने व्यवस्थासहितको ‘राष्ट्रिय गुप्तचर तथा अनुसन्धानका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक’ त्याउन खोजिएको थियो । विधेयकको मस्यौदामा अन्य माध्यमबाट सूचना संकलन गर्न सम्भव नभए र त्यस्तो सूचना तत्काल संकलन नगरे मुलुकलाई हानि-नोक्सानी हुनेमा अनुसन्धान महानिरीक्षक विश्वस्त भए सन्दिग्ध व्यक्ति, संघसंस्थाबाट सञ्चारमाध्यम वा अन्य माध्यमबाट भएका कुराकानी, श्रव्यदृश्य वा विद्युतीय संकेत वा विवरणलाई निगरानी वा अनुगमन वा इन्टरसेप्शन गरी त्यस्तो अभिलेखीकरण गर्न आफ्नो प्रत्यक्ष निगरानीमा मातहत अधिकारीलाई लिखित आदेश दिन सक्ने भनिएको थियो ।

२०८२ साउनमा विधेयकको मस्यौदा सार्वजनिक हुनासाथ आलोचना सुरु भएको थियो । त्यसको एक महिनापछि जेन-जी आन्दोलनका कारण तत्कालीन सरकार ढल्नुका साथै प्रतिनिधिसभा नै फिडान गरियो । मस्यौदा विधेयकका रूपमा संसद् पुगेन ।

चीजदारी कानुनका जानकार वीरेष्ठ अधिवक्ता सतीशकृष्ण खरेल अपराध अनुसन्धानका लागि फोन ट्यापिङको अधिकार दिने चलन विश्वभर भए पनि त्यसको दुरुपयोग हुन नदिनेमा सधै

सचेत रहनुपर्ने बताउँछन् । ‘अहिले अपराध अनुसन्धानका लागि कल डिटेल रेकर्ड (सीडीआर) र एसएमएस लिनलाई अदालतको अनुमति अनिवार्य गरिएको छ,’ उनले कान्तिपुरसँग भने, ‘त्यस्तै कुनै निश्चित मापदण्ड नबनाउने हो भने दुरुपयोग हुन सक्छ ।’

नेपाल प्रहरी र राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग जस्तो निकाय लामो समयदेखि राजनीतिक हस्तक्षेपको मारमा पर्दै आएको छ । त्यस्तोमा जुनसुकै नागरिकको फोन कल लाइभ सुन्ने अधिकार दुरुपयोग हुँदा त्यसबाट संविधानले दिएको गोपनीयताको हकसमेत उल्लंघन हुन सक्छ । संविधानको धारा २८ मा ‘कुनै पनि व्यक्तिको जीउ, धन, आवास, सम्पत्ति, लिखत तथ्यांक, पत्राचार, चरित्रसम्बन्धी विषयको गोपनीयता कानुनबमोजिम बाहेक अनतिक्रम्य हुने’ उल्लेख छ ।

नेपाल प्रहरीका अवकाश प्राप्त प्रहरी महानिरीक्षक (आईजीपी) धीरजप्रताप सिंह विगतमा टेलिफोनका गोप्य विवरणहरू लिने विषयमा दुरुपयोगका घटनाहरू भएको ख्विकाछ्न् । विगतमा गोप्य कल डिटेल र एसएमएस प्रहरीले जथाभावी हेरेको भनेर स्पटीकरण सोधिएका घटना पनि छन्, तर दुरुपयोग हुन सक्छ, भनेर अधिकार नै नदिनु ठीक होइन,’ उनले कान्तिपुरसँग भने, ‘छिमेकी मुलुक भारतमा पनि राष्ट्रिय सुरक्षामा असर गर्ने र आतंकवाद मामिलाका अनुसन्धानकर्तालाई कसमिर, भारखण्ड, लडाखलगायतका प्रहरी अधिकारीहरूलाई जिल्लामै यो अधिकार दिइएको छ । अन्यत्रको हकमा अनुमति लिनुपर्ने व्यवस्थामसेत गरिएको छ ।’

भारतमा ‘टेलिग्राफ एक्ट’ र ‘आईटी एक्ट’ले फोन ट्यापिङको अधिकार दिएका छन् । तर त्यसरी ट्यापिङ गर्दा सर्वोच्च मन्त्रालयको अनुमति चाहिने भनिएको छ भने ६० दिर्नाभ्र समीक्षा समितिलाई प्रतिवेदन दिनुपर्नेसमेत भनिएको छ ।

सूर्यज्योति लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड

रजिष्टर्ड कार्यालय: विराटनगर-७, मोरङ

कॉर्पोरेट कार्यालय, शान्ता प्लाजा, ज्ञानेश्वर, काठमाण्डौ

सम्पर्क : ०१-४५४५४४१/४५४५४४२

Website: www.suryajyotilife.com

Quarterly Financial Results for Fourth Quarter, F.Y. 2082/83

CONDENSED STATEMENT OF FINANCIAL POSITION			
Particulars	Fig in NPR.		
	At the end of this Quarter	At the end of Immediate Previous Year	
Assets:			
Goodwill & Intangible Assets	66,721,590	66,064,099	
Property and Equipment	314,559,592	314,503,194	
Deferred Tax Assets	348,432,099	208,594,780	
Investments	52,795,610,570	41,662,401,555	
Loans	5,345,933,627	4,859,602,479	
Reinsurance Assets	61,779,765	64,097,828	
Current Tax Assets	1,011,047,484	1,025,130,470	
Insurance Receivables	21,096,937	223,025,162	
Other Assets	120,490,544	118,724,379	
Other Financial Assets	576,828,130	1,064,970,255	
Cash and Cash Equivalent	294,407,495	819,623,974	
Total Assets	60,956,907,833	50,426,738,175	
Equity:			
Share Capital	5,011,947,797	5,011,947,797	
Catastrophe Reserves	458,044,889	420,022,951	
Retained Earnings	609,241,868	923,655,057	
Other Equity	69,351,517	318,478,115	
Total Equity	6,148,586,071	6,674,103,920	
Liabilities:			
Provisions	109,881,036	112,237,014	
Gross Insurance Contract Liabilities	51,558,934,345	41,605,099,535	
Deferred Tax Liabilities	-	-	
Insurance Payable	10,465,075	25,469,079	
Borrowings	1,440,000,000	350,000,000	
Other Liabilities	1,076,386,324	921,428,417	
Other Financial Liabilities	612,654,982	738,400,210	
Total Liabilities	54,808,321,761	43,752,634,255	
Total Equity and Liabilities	60,956,907,833	50,426,738,175	

CONDENSED STATEMENT OF PROFIT OR LOSS				
Particulars	Fig in NPR.			
	Current Year		Corresponding Previous Year	
	This Quarter	Upto this Quarter (YTD)	This Quarter	Upto this Quarter (YTD)
Income:				
Gross Earned Premiums	4,421,272,713	13,164,755,031	3,718,021,647	11,355,142,357
Premiums Ceded	(90,691,355)	(220,127,225)	(45,097,700)	(169,931,559)
Net Earned Premiums	4,330,581,359	12,944,627,807	3,672,923,947	11,185,210,797
Other Direct Income	25,863,151	86,694,336	24,634,878	85,628,461
Interest Income on Loan to Policyholders	114,936,708	489,342,766	113,696,990	416,259,673
Income from Investments and Loans	1,019,177,186	3,566,097,804	840,645,437	3,445,240,236
Other Income	11,410,836	12,302,027	896,294	2,437,663
Total Income	5,501,969,240	17,099,064,740	4,652,797,545	15,134,776,831
Expenses:				
Gross Benefits and Claims Paid	1,136,234,313	3,654,305,975	973,280,911	3,696,711,445
Claims Ceded	(51,892,578)	(155,342,227)	(63,798,885)	(201,419,722)
Gross Change in Contract Liabilities	3,213,056,591	10,147,536,667	2,673,330,502	8,511,445,754
Change in Contract Liabities Ceded to Reinsurers	(1,546,177)	2,318,063	906,961	(42,373,481)
Net Benefits and Claims Paid	4,295,852,148	13,648,818,478	3,583,719,488	11,964,363,996
Commission Expenses	398,784,051	1,138,858,942	359,680,239	1,022,894,219
Service Fees	32,479,360	97,084,709	27,546,930	83,889,081
Employee Benefits Expenses	185,803,969	685,579,571	175,987,072	657,137,146
Depreciation and Amortization Expenses	6,851,131	31,348,070	7,844,329	31,102,276
Other Operating Expenses	543,474,093	879,619,592	452,082,555	764,100,560
Finance Cost	4,343,776	6,573,702	573,415	2,791,311
Total Expenses	5,467,588,528	16,487,883,063	4,607,434,026	14,526,278,589

Net Profit/(Loss) For The Year Before Share of Net Profits of Associates Accounted for Using Equity Method and Tax

Share of Net Profit of Associates accounted using Equity Method

Profit Before Tax

Income Tax Expenses

Net Profit/(Loss) For The Year

Earning Per Share

Basic EPS (Annualized)

Diluted EPS (Annualized)

CONDENSED STATEMENT OF OTHER COMPREHENSIVE INCOME				
Particulars	Fig in NPR.			
	Current Year		Corresponding Previous Year	
	This Quarter	Upto this Quarter (YTD)	This Quarter	Upto this Quarter (YTD)
Net Profit/(Loss) For The Year	49,886,683	380,219,382	54,536,023	345,266,866
Other Comprehensive Income	(312,038,200)	(426,687,727)	203,792,505	97,516,038
Total Comprehensive Income	(262,151,517)	(46,468,344)	258,328,529	442,782,905

OTHER DETAILS		
Particulars	Current Year	Previous Year
	Upto this Quarter (YTD)	Upto this Quarter (YTD)
1. Total inforce Policy count	655,679	668,873
2. Total no. of policy issued during the year	264,290	468,936
3. First Year Premium (including Single premium)	3,998,062,188	3,342,620,798
4. Single Premium	1,492,731,879	1,019,425,068
5. Renewal Premium	9,166,692,843	8,012,621,559
6. Total Benefits and Claims Paid in Count	13,086	11,404
7. Outstanding Benefits and Claims in Count	38	63
8. Gross Claim outstanding (Amount)	83,594,642	94,851,583
9. Declared Bonus rate for existing Product (2081-82)	40-90 (Per Thousand)	40-90 (Per Thousand)
10. Interim bonus rate for existing Product	40-90 (Per Thousand)	40-90 (Per Thousand)
11. Long Term Investments (Amount)	48,095,610,570	32,462,769,624
12. Short Term Investments (Amount)	4,700,000,000	9,200,000,000
13. Policyholders Loan	5,171,101,856	4,678,929,409
14. Investment in cost value	53,049,766,699	41,348,008,784
15. Life Insurance Fund	51,558,934,345	41,605,099,535
16. Unearned Premium Reserve for term policies (Amount)	193,231,429	169,775,209
17. Solvency Margin Ratio	1.65	3.00

Note:

- SuryaJyoti Life Insurance Co. Ltd. has been formed by the merger of erstwhile Surya Life and Jyoti Life.
- The above financials does not have the impact of actuarial valuation. The financial results will change after actuarial valuation.
- The above figures are unaudited, and therefore might change after audit or direction from regulator.
- Detailed Interim Report for the period has been published in the website of the company. (www.suryajyotilife.com)

Disclosure as per Section 84(3) of Insurance Act, 2079

1. Solvency Ratio related disclosure:

The Solvency Ratio for the year ended Asadh end, 2082 is declared as 1.65 which is above the requirements prescribed by Nepal Insurance Authority

2. Reinsurance related disclosure:

The Company purchases reinsurance as part of its risks mitigation programme. Premium ceded to the reinsurers is in accordance with the terms of the programmes already agreed based on the risks written by the insurance companies. Recoveries from reinsurers on claims are based on the cession made in respect of each risk and is estimated in a manner consistent with the outstanding claims provisions made for the loss. Although we mitigate our exposures through prudent reinsurance arrangements, the obligation to meet claims emanating from policy holders rests with the Company. Default of reinsurers does not negate this obligation and in that respect the Company carries a credit risk up to the extent ceded to each reinsurer. The Company currently has treaties with Nepal Re and Himalayan Re in Nepal and Hannover Re in Malaysia for the reinsurance arrangements.

3. Details regarding legal proceeding:

There is no legal proceeding by or against the company in the current period.

4. Corporate Governance:

We declare that we comply with the provision of Corporate Governance Directives, 2080 issued by Nepal Insurance Authority and other prevailing laws & regulation to which company shall adhere to.

5. Regulatory limit on expenses ratio:

Particulars	Current Year	Previous Year
	Upto this Quarter (YTD)	Upto this Quarter (YTD)
Total Management Expenditure	1,603,120,935	1,455,131,293
Agent related Expenditure	636,066,648	525,559,748
Total Premium	13,164,755,031	11,355,142,357
First Premium	3,998,062,188	3,342,620,798
Total Management Expenditure as percentage of Total Premium	12.18%	12.81%
Agent related Expenditure as percentage of First Premium	15.91%	15.72%

6. Any other disclosure as deemed relevant

No any other disclosures.

Disclosure as required by Rule 26 (1) of Annexure 14 of Securities Listing and Issue Directives, 2073

1. Financial Statements

The Financial Statements for the company for Fourth Quarter of FY 2082-83 has been published along with this report.

The Interim Financial Report have been prepared as per the Quarterly Financials Circular, 2080 issued by Nepal Insurance Authority

2. Major Financial Indicators

Earnings per Share (Annualised)	7.59
PE Ratio	54.44
Networth per share	122.68
Assets per share	1216.23

रोहितले 'वेलकम टु नेपाल' भनेर भ्रमणकारी दुवै टोलीलाई स्वागत गर्दा उनीसँगै छेउमा बसेका मोन्टी देसाई पत्रकार सम्मेलनमा मुस्कुराइरहे ।

धन्यवादभन्दा माथि छन् रोहित

रोहित पौडेल 'सफल कप्तान' बन्नुका सूचक ट्वान्टी-२० विश्वकप, विश्वकप छनोट, एसिया कप खेल्नु नै हुन्

■ तिलोद पाण्डे (काठमाडौं)

१४ फेब्रुअरी । यो मितिलाई धेरैले प्रणय दिवसका रूपमा पनि लिन्छन् । यही मितिलाई नेपाली क्रिकेट समर्थकहरू 'करण केसी डे' भनेर मनाउने गर्छन् । करणले नामिबियाको विन्डहोकामा सन् २०१८ मा एउटा यस्तो इनिङ्स खेलेका थिए, जसका कारण नै नेपाल अहिले एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रियमा रमाइरहेको छ ।

१४ फेब्रुअरी, २०२३ को कहानी फरक थियो । यही मितिमा रोहितकुमार पौडेलले एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रियमा पहिलो पटक कप्तानी सुरु गरेका थिए । जतिखेर रोहितको उमेर पासपोर्टमा केवल २० वर्ष ७३ दिनको थियो । अर्थात उनी एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रियमा कप्तानी गर्ने दोस्रो कान्छो खेलाडी भएका थिए ।

त्यसयता पछिल्लो ४२ महिनामा नेपाली क्रिकेटले जे जस्तो सफलता पायो, त्यो रोहितकै कप्तानीमा थियो । नेपालको एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता यथावत, ट्वान्टी-२० विश्वकप र एसिया कप सबै यसैभित्र पर्दछ । उनै रोहितलाई नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) ले सोमवार एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रियको कप्तानबाट हटाउने निर्णय गरेको थियो । रोहितले ६ महिना अन्तरमा नेपालको एकदिवसीय र ट्वान्टी-२० अन्तर्राष्ट्रिय पद गुमाउन पुगेका छन् ।

तर नेपाली क्रिकेट सफलता इतिहासको एउटा पाटो रोहितलाई कप्तानी बनाएपछि त्यही १४ फेब्रुअरीमा लेख्न सुरु गरिएको थियो । ६ फिट अन्ला स्कटल्यान्डका कप्तान रिची बेरिस्ट्रन र उनीभन्दा अन्ला नामिबियाका कप्तान जेहराड इरसमसको बीचमा उनीहरूभन्दा सानो कदका रोहित प्रि-म्याच कन्फ्रन्समा बसेका थिए । उनले आफ्नो बोल्ने पालोमा सबैभन्दा पहिला नेपाल आएका टोली स्कटल्यान्ड र नामिबियालाई स्वागत गर्दै अतिथ्यता दर्शाए । रोहितले 'वेलकम टु नेपाल' भनेर भ्रमणकारी दुवै टोलीलाई स्वागत गर्दा उनीसँगै छेउमा बसेका मोन्टी देसाई पत्रकार सम्मेलनमा मुस्कुराइरहे ।

नेपाली प्रशिक्षकको रूपमा मोन्टी पनि पहिलो पटक मिडिया सामना गरिरहेका थिए । नेपालको कप्तान र प्रशिक्षक नयाँ भए पनि दुवैले पत्रकार सम्मेलनमा मैदानबाहिरको प्रसङ्गका कारण वढी प्रश्न सामना गर्नुपरेको थियो । मोन्टी 'ह्याप्पी ड्रेसिङ रूम' को स्लोगान लिएर आएका थिए भने रोहितले कप्तानको रूपमा त्यसलाई मैदानमा उतारेका थिए । सेप्टेम्बर २०२२ मा केन्या भ्रमणमा खेलेका तीन ५० ओभरको खेलमा रोहितले पहिलो पटक नेपालको नेतृत्व गरेका थिए । तर त्यसलाई एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता थिएन । रोहित जतिखेर आधिकारिक कप्तानको रूपमा उर्बिदै थिए, नेपाली क्रिकेट ठीक अहिले जस्तै एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता सकेको स्थितिबाट गुज्रिरहेको थियो । नेपाल शीर्ष तीनमा पुग्न लगभग असम्भव रहेको थियो ।

अह्र घरेलु मैदानमा पहिलो शृंखलामा नेपालले स्कटल्यान्ड र नामिबियाको सामना गरिरहेको थियो । क्रिकेट विश्वकप लिग २ को अकतालिकामा स्कटल्यान्ड शीर्ष र नामिबिया तेस्रो स्थानमा थियो । प्रशिक्षक नयाँ, कप्तान पनि नयाँ भएको

मौकामा नामिबियाले पहिलो खेलमै नेपालविरुद्ध २ सय ८५ रन बनाएको थियो । कुशल भुर्तेलको छनोटलाई लिएर धेरैले आश्चर्य प्रकट गरिरहेका थिए । उनै कुशलले १ सय १० रन बनाएपछि नेपालले १० बलअगाडि नै लक्ष्य पूरा गरेर रोहितको कप्तानीलाई भव्य स्वागत गरेको थियो ।

सोही शृंखलाको अन्तिम खेलमा स्कटल्यान्डलाई नेपालले २ सय १२ रनमा अलआउट गरेको थियो । तर, लक्ष्य पछ्याउनेक्रममा नेपालले १ सय ३८ रन बनाउँदा ८ विकेट गुमाइसकेको थियो । त्यसपछि रोहित र करणले नयाँ विकेटमा अर्बिजित ७५ रनको साभेदारी गरे । ४५ औं ओभरको पहिलो बलमा साफयान सरिफलाई फाइन लेगमा विजयी चौका प्रहार गरेपछि रोहितले ब्याट र हेलमेट उचाल्दै आफ्नो 'मसल्स' को शक्ति देखाएका थिए ।

रोहितले उक्त खेलमा अर्बिजित ९५ रन बनाएका थिए । नेपाली क्रिकेटको यो उत्कृष्ट इनिङ्समा पर्दछ । रोहितले पनि यसलाई आफ्नो उत्कृष्ट इनिङ्समध्ये एकमा राखेको बताएका थिए । उनले भनेका थिए, 'मैले अरौं उत्कृष्ट इनिङ्स खेल बाँकी नै छ ।' रोहितको उक्त इनिङ्सपछि नेपालले स्कटल्यान्ड र नामिबियासँगको लिग २ को उक्त शृंखलामा 'क्लिन स्विप' जित निकालेको थियो ।

नेपालको उत्कृष्ट नतिजाको यो प्रदर्शन यहीं रोकिएन, नेपालले लिग २ को अन्तिम १२ मध्ये ११ खेल जितेर तेस्रो स्थानको नामिबियालाई उछिन्दै सोफै विश्वकप छनोटमा पुगेको थियो । प्रशिक्षक मोन्टी यो १२ खेलको यात्रालाई 'प्रत्येक खेल नेटफिल्सको कथा' जस्तै भन्थे । रोहितको कप्तानीमा नेपालले यहीँबाट ठुट्टोले सपना देख्न सुरु गरेको थियो ।

यात्रा यसरी अगाडि बढ्यो कि रोहितले आफूलाई नेपालको सर्वाधिक सफल कप्तानको रूपमा उभ्याइसकेका थिए । विशेष गरी उनी आफै ब्याटबाट उदाहरणीय रूपमा प्रस्तुत भएका थिए । रोहितकै कप्तानीमा नेपाल लगातार दोस्रो पटक विश्वकप छनोटमा पुग्यो । अह्र नेपाली टोली जिम्बावे र आयरल्यान्डमाथि विजय नजिक पुगेर रोकिएको थियो ।

विश्वकप छनोट खेल जानुअघि एक व्यक्तिगत भेटमा उनी प्रश्न गर्दै थिए, 'एसिया कपको के छ स्थिति दाइ ?' विश्वकप छनोट खेल्नु जानुअघि नेपालले घरेलु भूमिबाट एसिया कपको बाटो खोल्सकेको थियो । ओमान र यूएई जस्ता टोलीलाई पन्छाउँदै नेपाल पहिलो पटक एसिया कपमा पुगेको थियो । तर सधैजस्तै भारत र पाकिस्तानको तनावका कारण एसिया कपको टुंगो लागेको थिएन । पाकिस्तान एसिया कपको आयोजक राष्ट्र थियो, जहाँ भारतले गएर खेल छाडेको दशक नाघिसकेको थियो । रोहितको तनाव भारत र पाकिस्तानको स्थितिलाई लिएर थियो ।

'हाईब्रिड' मोडलमा एसिया कप हुने भयो, पाकिस्तान यसको आयोजक । तर चार खेलवाहेक अन्य सबै खेल श्रीलंकामा हुने भयो । यसले सबैभन्दा खुसी नेपाली टोलीलाई बनाएको थियो, त्योभन्दा वढी रोहितलाई । किनभने सन् २००२ मा पनि नेपाल एसिया कपमा छनोट भएर पनि भारत र पाकिस्तानको बोर्डर तनावका कारण रद्द हुँदा खेलन पाएको थिएन । नेपालले ३० अगस्ट, २०२३ मा मुलतानमा गएर पाकिस्तानसँग खेलेको थियो भने २ सेप्टेम्बरमा भारतसँग क्यान्डीमा । यी दुई खेलको बीचमा रोहितको जन्मदिन परेको थियो । भारत र पाकिस्तानसँग खेलेपछि मात्र विश्व क्रिकेटले चिन्ने हुनाले

रोहितमा एसिया कपमा जसरी पनि खेल पाउनुपर्छ भन्ने छटपटी थियो । यो छटपटी टोलीका अरू खेलाडीमा पनि थियो । अह्र नेपालले जतिखेर पाकिस्तानसँग एसिया कपमा खेलेको थियो, त्यतिखेर पाकिस्तान विश्व नम्बर एक टोली थियो अनि भारत विश्व क्रिकेटकै शक्तिशाली ।

नेपाली क्रिकेटको अर्को छटपटी ट्वान्टी-२० विश्वकपमा पुग्न नसक्नु पनि थियो । नेपालले पहिलो र एकमात्र ट्वान्टी-२० विश्वकप २०१४ मा खेलेको थियो । रोहितको कप्तानीमा नेपालले ट्वान्टी-२० विश्वकपमा पुनरागमन पनि गर्‍यो, १० वर्ष लगाएर । नेपालले घरेलु मैदानमा फाइनल पुग्दै छनोट चरण पार गरेको थियो । अमेरिका र वेस्ट इन्डिजमा गएर नेपालले २०२४ को ट्वान्टी-२० विश्वकप खेलेको थियो । नेपालले पनि क्रिकेट खेल्छ भन्ने सन्देश क्यारेबियन भूमिमा मात्र पुगेको थिएन, एक समय विश्व क्रिकेटको शक्ति बनेको वेस्ट इन्डिजमै गएर नेपालले ट्वान्टी-२० विश्वकप खेलेको थियो ।

रोहितको कप्तानीमा नेपाली क्रिकेट टोलीलाई ट्वान्टी-२० विश्वकप खेलन बानी नै पर्न सुरु गर्‍यो । फेब्रुअरीमा भारतीय क्रिकेटको 'मक्का' मुम्बईमा गएर नेपालले अर्को एक पटक ट्वान्टी-२० विश्वकप खेल्‍यो । नेपालको तीन ट्वान्टी-२० विश्वकप यात्रा दुई पटक रोहितकै कप्तानीमा छ । उनलाई 'सफल कप्तान' बनाउने सूचक थिने ट्वान्टी-२० विश्वकप, विश्वकप छनोट, एसिया कप हुन् । तर २०२४ को विश्वकपमा दक्षिण अफ्रिका र बंगलादेश तथा यसपालि भारतमा इंग्ल्यान्डसँगको हार नेपाली क्रिकेटका लागि निकै क्रूर थियो । नेपाल जित नजिक पुगेर नाटकीय हिसाबमा रोकिएको थियो । अह्र इटालीजस्तो टोलीसँग १० विकेटको हार नेपाली क्रिकेटले कहिल्यै बिसर्न छैन । रोहितलाई पनि यस हारले लामो समय विक्भाउने छ ।

रोहितले ट्वान्टी-२० अन्तर्राष्ट्रियबाट कप्तानी गुमाउनुका कारण यही नै थियो । नेपालले एकदिवसीय संरचनामा भन्नुभन्दा भन्नु कमजोर प्रदर्शन गर्दै आएको छ । हालै मात्र नेदरल्यान्ड्स भ्रमणमा नेपाल लिग २ मा डच र नामिबियाविरुद्धको २-२ खेल गरी सबै चार खेलमा पराजित भएको थियो । नेपालले लिग २ मा सबै खेलमा हार बेहोरको दोस्रो पटक थियो । दुवै हार विदेशी भूमिमा रहेको छ । यसअघि गत वर्ष यूएईमा पनि नेपालले यूएई र अमेरिकासँग लिग २ का सबै चार खेलमा पराजय बेहोरको थियो ।

विदेशी भूमिमा नेपालले एकदिवसीय विश्वकप र मान्यताको आधार रहेको लिग २ मा लगातार आठौं हार बेहोरिसकेको छ । विदेशी भूमिमा खेलिएको लिग २ को २० खेलमा नेपालले १४ खेलमा पराजय बेहोरिसकेको छ । २०२४ को क्यानडा भ्रमणमा खेलिएका लिग २ मा पनि नेपालले कुनै खेल जित्न सकेको थिएन । त्यसमा तीन हार बेहोरको थियो भने एक खेल वर्षाका कारण रद्द भएको थियो ।

आठ राष्ट्र सहभागी लिग २ अंक तालिकामा नेपाल ३२ खेलपछि ११ जित र १९ हारसँगै सातौं स्थानमा छ र एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय मान्यताका लागि संघर्ष गरिरहेको रोहितले कप्तानी पद गुमाउनुमा खासै आश्चर्य थिएन । यति भन्दै गर्दा रोहितको नेतृत्वमा नेपाली क्रिकेटले जुन काँचुली फरेको छ, त्यसलाई इतिहासले सधै सम्मान गर्नुछ । रोहित धन्यवादभन्दा माथिका लागि योग्य छन् ।

इन्फान्टिनोको समर्थक को, विरोधी को ?

पेरिस (एएफपी)- अन्तर्राष्ट्रिय फुटबल महासंघ (फिफा) का अध्यक्ष जियानी इन्फान्टिनोले मंगलवार आफूलाई कमजोर बनाउने उद्देश्यले भइरहेको संगठित र निरन्तर प्रयासको खुलेर विरोध गरेका छन् । यसले उनी आत्मालोचनाको बाटोमा हुनसक्ने अनुमान असत्य सावित भएको छ । यसबीच विश्वकपको व्यावसायिक पक्ष सञ्चालन गर्न प्रस्तावको रूपमा ल्याइएको फिफा फरवार्ड इन्टरप्राइज कार्यक्रम फिर्ता लिएको पनि एक साता भइसकेको छ ।

यसले विश्वकपमा निजी लगानी भित्र्याउने बाटो खुल्न सक्थ्यो । तीन महादेशीय फुटबल संघ युरोप, एसिया र कन्काकाफले इन्फान्टिनो र उनको नेतृत्व गर्ने शैलीको कडा आलोचना गरेको थियो । यी तीनै पक्षले एक आपसमा एकताको आह्वान गरेता पनि त्यसलाई कसरी प्राप्त गर्न सकिन्छ, त्यसमा भने एकमत रहेको छैन । अह्र उल्टै फरक दृष्टिकोण रहेको छ ।

यस्तोमा प्रश्न हुनसक्छ, इन्फान्टिनोको समर्थक को-को छन् ? अनि उनका विरोधी को-को हुन् ? स्विस नागरिक इन्फान्टिनो ५६ वर्षका भए । उनको पछिल्लो १० वर्षको कार्यकाल नितान्त खराब नै रहेको छैन । उनले जसरी २ सय ११ सदस्य देशलाई दिइने अनुदान वृद्धि गरेका छन्, त्यसले सकारात्मक पक्ष पनि खुलाएको छ । विशेषतः अफ्रिकी फुटबल महासंघ (काफ) इन्फान्टिनोकै पक्षमा छ । संयोगले सन् २०३० को विश्वकप आयोजकमध्ये एक मोरक्को अफ्रिककै राष्ट्र हो ।

गत सात्रा मात्रै काफले भनेको थियो, 'काफको कार्यकारी समिति फिफा अध्यक्ष जियानी इन्फान्टिनोको पूर्ण समर्थनमा छ र उनले वर्षौंदेखि अफ्रिकी फुटबल विकासका लागि दिँदै आएको योगदान र सहयोगका लागि धन्यवाद भन्न चाहन्छ ।'

दक्षिण अमेरिकी फुटबल महासंघले पनि इन्फान्टिनोले अगाडि सारेको प्रस्तावको विरोध गरेता पनि अध्यक्षका रूपमा उनलाई समर्थन नै गरेको छ । यो महासंघको भनाइ हो, इन्फान्टिनोको भविष्यबारे निर्णय माचामा राबटमा हुने अध्यक्षको चुनावबाट मात्र हुनुपर्छ । केही देशका फुटबल संघले पनि आफ्नो महासंघको निर्णय विपरीत इन्फान्टिनोलाई खुलेर समर्थन गरेका छन् । त्यसमा सबैभन्दा अगाडि आउने कन्काकाफबाट मेक्सिको र एसियाबाट कुवेत तथा कतार छन् । त्यसमध्ये पछिल्ला दुई विश्वकप आयोजना गर्ने देशमा पर्छन्, मेक्सिको र कतार ।

इन्फान्टिनोको विरोधी सरासर यूईएफए, कन्काकाफ र एएफसी नै रहेका छन् । विशेषतः यूईएफए इन्फान्टिनोको सबैभन्दा ठूलै विरोधी रहेको छ । यूईएफएले उनको प्रस्तावलाई

फिफा अध्यक्ष जियानी इन्फान्टिनो र यूईएफएका अध्यक्ष अलेक्सेन्डर चेफेरिन ।

फाइल तस्बिर : एपी

अपरादर्शी मात्र होइन, भित्री कोठाको सम्झौतासमेत भनेको छ । पुर्ख र महिलाको विश्वकप बहिष्कार गर्ने यूईएफएकै निर्णयपछि इन्फान्टिनो आफ्नो प्रस्तावबाट फिर्ता हुनुपरेको हो । यो उनका लागि धेरै हदसम्म लज्जास्पद समेत रहेको थियो ।

गत साता मात्रै फिफाभित्रका ठूला पदाधिकारीले आफ्ना अध्यक्षमाथि पूर्ण समर्थन रहेको जनाएको भएता पनि यूईएफएले विश्वकप बहिष्कारको धम्की कायम राखेको छ र त्यसबाट कुनै पनि सर्तमा फिर्ता नहुने भनेको छ । त्यो निर्णयपछि यूईएफए धेरै हदसम्म एक्सिको बताइएको थियो, तर पछि उसलाई कन्काकाफ र एएफसीको पूर्ण समर्थन रहेको प्रष्ट भएको थियो ।

तीनै महादेशीय संघले एउटा पत्र संयुक्त पत्र लेखेको छ । त्यसमा भनिएको छ, 'जति बेला छल गरेर विश्वास तोडिन्छ, जति बेला कुनै व्यक्तिलाई संस्थाभन्दा माथि रहेर निर्णय गर्ने अधिकार दिइन्छ, त्यतिबेला सबथोक बिगिन्छ ।' यूईएफएको विश्वकप बहिष्कार गर्ने धम्की काँत गम्भीर छ, त्यसको पहिलो निर्णय हुनेछ, अबको सेप्टेम्बरमा पोल्यान्डमा हुने महिलाको

यू-२० विश्वकप । इन्फान्टिनोको कट्टर विरोधी नर्वेली फुटबल संघ र यसका प्रवक्ता लिसे क्लाभेनेसले गत साता मात्रै उनको राजीनामा मागेको थियो ।

डेनमार्क, फिनल्यान्ड, स्विडेन, सर्बिया र वेल्स जस्ता युरोपेली देशले इन्फान्टिनोलाई अबको चुनावमा समर्थन नगर्ने भनिसकेको छ । इन्फान्टिनोको अबको चौथो अन्तिम कार्यकालका लागि अब वर्षको मार्च १८ मा राबटमा चुनाव हुनेछ र त्यो फिफा कांग्रेसअन्तर्गत हुन लागेको हो । इन्फान्टिनोविरुद्ध उम्मेदवार दिने अन्तिम समय नोभेम्बर १८ हो । तर बहालवालालाई अध्यक्षबाट हराउन फिफाभित्र कठिन काम मानिन्छ ।

फिफामा अन्तिम पटक सन् १९७४ मा ब्राजिलका जाओ हाभेलाङ्गले इंग्र्यान्डका स्टान्ली राइसलाई हराएका थिए । यो नै बहालवाला अध्यक्ष हारेको अन्तिम अवसर थियो । इन्फान्टिनोको विरोधीसामु उनलाई हटाउने अन्य विकल्प पनि कायम छ । त्यसमध्ये सबैभन्दा बलियो विकल्प हो, इन्फान्टिनोविरुद्ध अविश्वास प्रस्ताव छ ।

त्यसका लागि २० प्रतिशत सदस्यको समर्थन चाहिन्छ । त्यस्तो स्थितिमा फिफाको आपत्कालीन कांग्रेस बोलाउन सकिन्छ ।

इन्फान्टिनोको सम्भावित प्रतिद्वन्द्वीमा एक नर्वेकै क्लाभेनेस पनि हुन सक्छन् । उनी स्पष्ट र निर्भीक छन् । तर अबको अध्यक्ष गैरयुरोपेली हुनुपर्ने तथ्यले प्राथमिकता पाउन सक्नेछ । गत वर्ष अन्तर्राष्ट्रिय ओलम्पिक कमिटीले क्रिस्टी कोभेन्ट्रीको रूपमा नयाँ अध्यक्ष पाएको थियो । यस्तै स्थिति फिफामा भने छैन । सन् १९९८ मा सेप ब्लाटरले अध्यक्ष सम्हालेयता फिफाको नेतृत्वमा युरोपेलीकै हातमा छ ।

यूईएफएका अध्यक्ष अलेक्सेन्डर चेफेरिनले आफू फिफा नेतृत्वको प्रत्याशीमा नउर्बिने भनिसकेको छ । यस्तोमा भिक्टर मोन्टालिलयानी र शेख सलमान दुई प्रमुख प्रत्याशी हुन सक्छन् । कन्काकाफ अध्यक्ष मोन्टालिलयानी केही समय अगाडिसम्म इन्फान्टिनोकै नजिकका थिए, तर पछिल्लो समय उनीहरूको सम्बन्ध चिसिएको छ । एएफसी अध्यक्ष सलमान सन् २०१३ यता एसियाको नेतृत्वमा छन् र उनको चौथो कार्यकाल अर्को वर्ष समाप्त हुनेछ ।

पुष्पसदन विजयी

काठमाडौं (कास)- पुष्पसदनले जुनियर क्रिकेट लिग (जेसीएल २) मा मंगलवार विजय नतिजा निकालेको छ । एन्जल्स स्पोर्ट्स कम्प्लेक्समा पुष्पसदनले नवोदित विद्याकुञ्जलाई १५ रनले पराजित गर्‍यो ।

त्यस्तै आयोजक एन्जल्सले केएमसीलाई १८ रन, त्रिलोकले क्रिएटभलाई ७ विकेट, डीएमी (नीलो) ले मनमैजुलाई १ सय २२ रन, श्री गम्भीर समुन्द्रसेतुले स्कोलर्स होम एकेडेमीलाई ८ विकेट र क्रिएटभले केएमसीलाई ६ विकेटले हराए ।

एन्जल्स स्पोर्ट्स एकेडेमी एन्ड रिकिएसन सेन्टरको व्यवस्थापन तथा एपीएल टोली काठमाडौं गोर्खाजंको सहयोगमा भइरहेको टी-१० इन्डोर छात्र क्रिकेटको अन्य खेलमा आरम्भ एकेडेमीले नवोदितलाई २१ रन, द सेलिब्रेन को-एडले जेम्सलाई ६ विकेट, कोभसीले त्रिलोकलाई १६ रन र भ्याली पब्लिकले ज्ञानोदयलाई १ सय २५ रनले हराए ।

काठमाडौं (कास)- नेपाली तेक्वान्डो खेलाडीले दक्षिण कोरियामा सम्पन्न ११ औं एमवीसी इन्टरनेसनल तेक्वान्डो च्याम्पियनसिपमा चार स्वर्ण पदक जितेका छन् । अगस्ट ६ देखि १० सम्म छुनुछान्दोको गेउउमसग रंगशाला भएको च्याम्पियनसिपमा नेपाली खेलाडीले उक्त सफलता पाएका हुन् ।

स्वर्ण जित्ने सबै नेपाल पुलिस क्लबका खेलाडी हुन् । प्रेमबहादुर लिम्बूले ४० वर्षमुनि सिनियर ए' लिग

एकल पुम्से, सीता तामाङले ४० वर्षमुनि महिला सिनियर ए' लिग एकल पुम्सेमा स्वर्ण जितेका हुन्, प्रेमबहादुर र सीता जोडीले ४० वर्षमुनि सिनियर ए' लिग युगल पुम्सेमा स्वर्ण जितेको थियो ।

अन्तर्राष्ट्रिय रेफ्री राजु क्षेत्रीले जनाएअनुसार अस्थान राबतले ३० वर्षमुनि सिनियर ए' लिग एकल पुम्सेमा स्वर्ण जितेका थिए । च्याम्पियनसिपमा क्षेत्री र विद्या राईले निर्णायकको भूमिका निभाएका थिए ।

यू-१९ मा कविर विजयी

काठमाडौं (कास)- नेपाल पुलिस क्लबका कविर केसी र धन्यन्तरी क्लबका सुह्रम कार्की मंगलवार लिनज १४ औं पुष्पलाल स्मृति राष्ट्रिय वरीयता ब्याडमिन्टन प्रतियोगितामा विजयी भएका छन् ।

ब्याडज यू-१९ सगलतर्फ कविरले विभुवन आर्मी क्लबका आशुतोष कसीधनलाई २१-११, २१-६ ले र सुह्रमले फिटनेस पार्कका समीर खड्कालाई २१-१०, २१-१२ को सेटमा पराजित गरेका थिए । सोही विधामा आर्मीका प्रतीक विष्टले तारकेश्वर युग क्लबका दीप भट्टलाई २१-४, २१-६ ले, धादिङ्का आर्यु भारले आईवीएससीका कृष्ण तामाङलाई २१-७, २१-११ ले र आर्मीका सौर्य महर्जनले लभ ब्याडमिन्टन एकेडेमीका रामजीवन चौधरीलाई २१-६, २१-२ ले हराएका थिए ।

पुलिसका रितिक आचार्यले वाकओभर पाए भने इलामका गहेन्द्र बस्नेतले कस्तुरी कलेजका मिसक चौडावङ्गलाई २१-१६, १२-२१, २२-२० ले र कञ्चनपुरका उदय चन्दले मण्डला ब्याडमिन्टन एकेडेमीका प्रदिपलाई २१-१४, २१-११ ले हराएर अन्तिम ३२ मा मुगुश्त गर गरे ।

सहआयोजक यल स्पोर्ट्स एकेडेमीको कभर्डहलमा ब्याडज यू-१५ एकलतर्फ धन्यन्तरीका सुह्रम कार्की, आईवीएससीका प्रशान्त बुढाथोकी, कञ्चनपुरका उदय चन्द, कपिलवस्तुका निश्चल अग्रहार, आर्मीका रिजन मगर, पुलिस स्कूल काभ्रेका इशान गिरी, वालकुमारी रिमिक्स क्लबका प्रज्वल वज्राचार्य, सुर्खेतका समिर अधिकारी, सुर्ददर्शनका सोनाम ओली, पुलिस स्कूल काभ्रेका सिद्धान्त श्रेष्ठ, आर्मीका सामन्तबहादुर वज्राचार्य, ग्यालेसीका शुभम चौहान, कञ्चनपुरका आशिष खत्री र फिट नेपाल स्पोर्ट्स प्लेक्सका सक्षम गुरुङ विजयी भएका छन् ।

